CUMHURİYET SENATOSU TUTANAK DERGİSİ

Seksenüçüncü Birleşim

18 . 9 . 1962 Salı

İçindekiler

Sayfa

1. — **Geçen tutanak özeti** 568
2. — **Gelen kâğıtlar** 569
3. — **Yoklama** 569
4. — **Söylevler ve demeçler** 569

1. — Maraş Üyesi Nedim Evliya'nın, zararlı propaganda ve neşriyat hakkında demeci 569 :570

5. — **Başkanlık Divanının sunuşları** 570

1. — Tabiî Üye Refet Aksoyoğlu'nun, Anayasa ve Adalet komisyonundan istifası 570

2. — Tabiî Üye Ekrem Acuner'in, Anayasa ve Adalet komisyonundan istifası 570

3. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Fikret Kuytak'ın vefatına dair Başbakanlık tezkeresi (3/119) 570

4. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ekrem Alican'a Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer'in, Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin'e Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'nun ve Maliye Bakanı Ferid Melen'e Gümrük ve Tekel Bakanı Orhan Öztrak'ın vekâlet edeceklerine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/117) 570 :571

5. — İran'ın mâruz kaldığı zelzele felâketi dolayısiyle İran'a çekilen taziye teline İran Hükümetinin verdiği cevap 571

6. — Cumhuriyet Senatosu Üyeleri Şükran Özkaya, Sabahattin Adalı ve Mehmet Zeki Tulunaya izin verilmesi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi (3/118) 571

6. — **Görüşülen işler** 572

1. — Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/253, C. Senatosu 2/24) (S. sayısı : 86) 572 :582, 592 :594,595 :597,598 :600,601 :603,604 : 606,607 :609,610 :612

2. — Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hak-

Sayfa

kında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısının Millet Meclisince reddolunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma ve Bütçe komisyonları raporları (M. Meclisi 1/94, C. Senatosu 1/42) (S. Sayısı : 87) 582: 589,613:615

3. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı tarafından verilip bilâhara Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen ile 9 arkadaşı tarafından tekabbül edilen 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifi hakkında Millet Meclisince kabul edilen rapor ve Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Anayasa ve Adalet komisyonları raporları (M. Meclisi 2/77, C. Senatosu 2/8) (S. Sayısı: 41 e ikinci ek) 589:591

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Bu birleşimde iki oturum yapan Genel Kurulda;

Bütçe Komisyonunda açık bulunan üyeliklere Azmi Erdoğan, Sabahattin Orhon, Muammer Obuz ve Şükran Özkaya seçildiler.

İstanbul Üyesi Ethem Menemencioğlu ve dört arkadaşının, Hükümet programı üzerindeki müzakerelerde gruplar adına yapılan konuşmaların kaldırılması hakkındaki önergesi okundu ve önergenin İçtüzük Komisyonuna verilmesi kabul edildi.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1955 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı ile

1955 malî yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve

1956 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metinleri görüşüldü ve kabul olundu.

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni üzerinde bir müddet görüşüldü.

Yetersayı kalmadığından 18 . 9 . 1962 Salı günü toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Niğde
İhsan Hamit Tigrel	*Kudret Bayhan*

Kâtip
Zonguldak
Tarık Remzi Baltan

SORULAAR

Sözlü sorular

1. — Cumhuriyet Senatosu Antalya Üyesi Mustafa Özer'in çimentoların toptancılar tarafından fahiş fiyatla satıldığına dair sözlü soru önergesi Sanayi Bakanlığına gönderilmiştir. (6/96)

2. — Cumhuriyet Senatosu Maraş Üyesi Nedim Evliya'nın, inşa edilmiş olan Yüksek Yargıtay binasına dair, sözlü soru önergesi Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. (6/97)

Yazılı sorular

1. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Deşt Kışlasının onarım ve ihalesine dair yazılı soru önergesi, Adalet ve Bayındırlık Bakanlıklarına gönderilmiştir. (7/52)

2. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Nevşehir'de kurulacak olan tekstil fabrikasının özel bir kanunla inşasının durdurulmasından doğan hâdiselere dair yazılı soru önergesi, Sanayi Bakanlığına gönderilmiştir. (7/53)

3. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Esat Çağa'nın, pirinç müstahsılının durumuna dair yazılı soru önergesi Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/54)

2. — GELEN KÂĞITLAR

Teklifler

1. — 19 Ekim 1960 tarihli ve 105 sayılı Kanunun kaldırılması hakkındaki kanun teklifinin Millet Meclisince kabul edilen metni (M. Meclisi 2/29, 2/30, 2/58; C. Senatosu 2/27) (İçişleri, Sosyal İşler, Malî ve İktisadî İşler ve Bütçe komisyonlarına)

2. — Ereğli Şirketinden alınan liman, demiryolu ve madenlerle Kozlu ve Kilimli demiryollarının işletilmesi ve Havzadaki deniz işlerinin inhisar altına alınması hakkındaki 3241 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni (M. Meclisi 1/186, C. Senatosu 1/62) (Sanayi ve Tarım, Malî ve İktisadî İşler ve Bütçe komisyonlarına)

3. — Birinci Dünya ve İstiklâl Savaşlarına iştirak eden Nebioğlu Ali Sami Eryılmaz'a vatanî hizmet tertibinden maaş tahsisine dair 7 . 9 . 1961 tarihli ve 368 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni (M. Meclisi 1/183, C. Senatosu 1/63) (Malî ve İktisadî İşler ve Bütçe komisyonlarına)

Rapor

4. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı tarafından verilip bilâhara Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen ile 9 arkadaşı tarafından tekabbül edilen 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifi hakkında Millet Meclisince kabul edilen rapor ve Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Anayasa ve Adalet komisyonları raporları (M. Meclisi 2/77, C. Senatosu 2/8) (Gündeme)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili İbrahim Şevki Atasağun

KÂTİPLER : Kudret Bayhan (Niğde), Ahmet Naci Arı (Kırklareli)

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yeter çoğunluk vardır. Görüşmelere başlıyoruz.

4. — SÖYLEVLER VE DEMEÇLER

1. — Maraş Üyesi Nedim Evliya'nın, zararlı propaganda ve neşriyat hakkında demeci.

NEDİM EVLİYA (Maraş) — Gündem dışı söz rica ediyorum.

BAŞKAN — Ne hakkında?

NEDİM EVLİYA (Maraş) — Zararlı propaganda ve neşriyat hakkında.

BAŞKAN — Buyurun.

NEDİM EVLİYA (Maraş) — Sayın Başkan, sayın senatörler; şahsım adına gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bunun sebebi birkaç günden beri devam eden, muvafık ve muhalif bütün matbuat ve dolayısiyle zararların müspet veya menfi neşriyatları ile milletin huzurunu ve memleketin emniyet ve asayişini ihlâl istidadındaki

tutumları üzerine yüksek senato kürsüsünden aziz senatörlerin, Hükümetin, büyük Türk milletinin dikkatini çekmektedir.

Bendeniz Yüksek Senatonun naçiz bir üyesi sıfatiyle huzur ve asayiş meselelerini, Adalet işlerini partiler üstü bir mevzu olarak mütalâa etmekte ve bütün arkadaşlarımın da buna inanmakta olduklarına kaani bulunmaktayım.

Mâziye ait yaraları şefkatle sarmayı vazife bilen bir Hükümet programına müsbet oy vermek suretiyle düşünce ve kanaatlerini açıkça izhar eylemiş olan parlâmento âzalarını, şu veya bu istikametlerde göstermek, leh ve aleyhteki tahrik edici ve yıkıcı mahiyetteki neşriyat ve propagandalariyle huzuru bozmaya bu memlekette ancak ve ancak komünistleri memnun eder. Fakat bütün Türk milleti ve büyük milletimizle birlikte menfaatlerimizi ve hür dünyayı da muztarip kılar ve dilhun eyler. O halde bütün siyasi partilerden, müspet basınımızdan ve bilhassa âmme hizmeti gören ve dördüncü kuvvet olarak tanıdığımız basının soylu mensuplarından vatandaşı tahrik edici ve zararlı mahiyette propaganda ve neşriyat yapmamalarını ve Anayasa ile kendilerine vazife tevecüh kılınmış olan arkadaşlarımızın da, her ne olursa olsun, temayülü, meşrep ve mezhebi malûm olan mahdut ve muayyen sayıdaki gazete ve dergilere dikkat ederek memlekette yeni bir ihtilâl havası estirir mahiyetteki hareketlerden, ihtilâl beyannameleri misali yazılardan içtinap etmelerini hassaten arz ve istirham eylerken, kanunları sıyyanen tatbik ve bütün suçları süratle takip durumunda olan Hükümetten de bu konularda büyük alâka ve hassasiyet beklediğimizi kayıt ve rica etmek isterim. Hürmetlerimle.

5. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Tabiî Üye Refet Aksoyoğlu'nun, Anayasa ve Adalet Komisyonundan istifası.

BAŞKAN — Gündem dışı 2 sayın üyenin komisyonlardan istifa ettiklerine dair yazıları vardır. Yüksek Senatonun ıttılaına arz edilmek üzere, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Anayasa ve Adalet Komisyonundan istifa ettiğimi arz ederim.

Tabiî Üye
Refet Aksoyoğlu

BAŞKAN — Bilgi edinildi.

2. — Tabiî Üye Ekrem Acuner'in, Anayasa ve Adalet Komisyonundan istifası;

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Anayasa ve Adalet Komisyonu üyeliğinden istifa ettim.

Saygılarımla arz ederim.

Tabiî Üye
Ekrem Acuner

BAŞKAN — Bilgi edinildi. Gündeme geçiyoruz. Gündemin 1 nci maddesinde Başkanlığın sunuşları vardır.

3. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Fikret Kuytak'ın vefatına dair Başbakanlık tezkeresi (3/119)

BAŞKAN — Başbakanlık tezkeresini okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Tabiî senatörlerden Fikret Kuytak'ın 8 . 8 . 1962 tarihinde Ankara Gülhane Hastanesinde vefat ettiği, İçişleri Bakanlığından alınan 8 . 9 . 1962 tarihli ve 23302/64 - 7528 sayılı tezkerede bildirilmiştir.

Teessürle arz ederim.

Başbakan
İsmet İnönü

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi merhum Fikret Kuytak'ın aziz hâtırasını taziz için Yüksek Meclisi üç dakika saygı duruşuna dâvet ediyorum.

(Üç dakika saygı duruşu yapıldı.)

BAŞKAN — İkinci tezkere.

1. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ekrem Alican'a Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer'in, Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin'e Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'nun ve Maliye Bakanı Ferid Melen'e Gümrük ve Tekel Bakanı Orhan Öztrak'ın vekâlet edecek lerine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/117)

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına gidecek olan; Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ekrem Alican'a Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer'in, Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin'e Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'nun ve Maliye Bakanı Ferid Melen'e Gümrük ve Tekel Bakanı Orhan Öztrak'ın dönüşlerine kadar vekillik etmelerinin, Başbakanın teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu arz ederim.

Cumhurbaşkanı
Cemal Gürsel

BAŞKAN — Ittılamıza arz edilmiştir.

5. — İran'ın mâruz kaldığı zelzele felâketi dolayısiyle İran'a çekilen taziye teline İran Hükümetinin verdiği cevap.

BAŞKAN — Cevabı okuyoruz.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

4 Eylül 1962 tarihli ve 1082/1514 sayılı yazıları.

1. Cumhuriyet Senatosunun yaz tatilinden sonra 4 Eylül 1962 tarihinde yaptığı ilk toplantısında, dost ve komşu İran'ın mâruz kaldığı büyük felâketten ötürü Senatonun üzüntü ve taziyelerinin İran Hükümetine iletilmesi yolunda kabul edilen takrir Tahran Büyükelçiliğimiz vasıtasiyle İran Dışişlerine tebliğ edilmiştir.

2. İran Dışişleri Bakanlığından bu kere alınan cevabi teşekkür notasının metni aşağıda arz olunmuştur.

«İran Dışişleri Bakanlığı, İran'daki son zelzele faciası dolayısiyle Türkiye Cumhuriyet Senatosunun teessür ve tâziyelerinin iletilmesi dolayısiyle teşekkürlerini sunar.

İran Hükümeti ve milleti asîl Türk milletinin temiz ve kardeşçe duygularını daima hâtırlamakta ve Türkiye Cumhuriyet Senatosunun dertlerimize ortak olduğunu belirtmesi dolayısiyle sonsuz şekilde müteşekkir bulunmaktayız».

Keyfiyeti saygı ile arz ederim.

Dışişleri Bakanı
Feridun Cemal Erkin

BAŞKAN — Ittılamıza arz edilmiştir.

6. — Cumhuriyet Senatosu Üyeleri Şükran Özkaya, Sabahattin Adalı ve Mehmet Zeki Tulunay'a izin verilmesi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi (3/118)

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosu üyelerinden Şükran Özkaya, Sabahattin Adalı ve Mehmet Zeki Tulunay'a izin verilmesi hakkındaki Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresini okutuyorum.

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin hizalarında gösterilen müddetlerle izinleri, Başkanlık Divanının 14 . 9 . 1962 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Cumhuriyet Senatosu
Başkanı Y.
İbrahim Şevki Atasuğun

C. Senatosu Tabiî Üyesi Şükran Özkaya, mazeretine binaen, 15 gün, 13 . 9 . 1962 tarihinden itibaren.

C. Senatosu Hatay Üyesi Sabahattin Adalı, mazeretine binaen, 10 gün, 17 . 9 . 1962 tarihinden itibaren.

C. Senatosu Malatya Üyesi Mehmet Zeki Tulunay, mazeretine binaen, 15 gün, 18 . 9 . 1962 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — İzinleri teker teker okutup oylarımıza arz edeceğim.

C. Senatosu Tabiî Üyesi Şükran Özkaya, mazeretine binaen, 15 gün, 13 . 9 . 1962 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

C. Senatosu Hatay Üyesi Sabahattin Adalı, mazeretine binaen, 10 gün, 17 . 9 . 1962 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

C. Senatosu Malatya Üyesi Mehmet Zeki Tulunay, mazeretine binaen, 15 gün, 18 . 9 . 1962 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

6. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

BAŞKAN — Sorulardan evvel, gündemde yer alan kanun tasarılarından, 86 sayılı Kanun tasarısının öncelikle müzakere edilmesi için bir önerge verilmiştir. Şimdi bu önergeyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Gündemin, haklarında ivedilik kararı verilen işler bölümünde bulunan 86 S. Sayılı Kanun teklifinin öncelikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

C. Senatosu Anayasa
ve Adalet Komisyonu
Başkanı
Şeref Kayalar

BAŞKAN — Bu kanun tasarısının öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

1. — Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/253, C. Senatosu 2/24) (S. Sayısı : 86) (1)

BAŞKAN — Bu kanun tasarısı bir evvelki birleşimde müzakere konusu olmuş ve müzakeresi devam etmiştir. Ancak 9 ncu maddede nisap olmadığı için bu birleşime bırakılmıştı, şimdi 9 ncu maddenin müzakeresine başlanacaktır. Bu madde dolayısiyle Sayın Ünaldı tarafından verilmiş bir önerge vardır. Önerge üzerinde Sayın Ünaldı ve Komisyon Sözcüsü mütalâalarını beyan etmişlerdi. Ancak, aradan zaman geçtiği için, önergeyi tekrar okutup, söz istiyenlere söz vereceğim.

Yüksek Başkanlığa

9 ncu maddenin aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Adana
Mehmet Ünaldı

Her, C. Senatosu üyesi ve Milletvekili, 6 ncı maddede bahis konusu cetvelin dağıtılması gününden itibaren otuz gün içinde Dilekçe Karma Komisyonu, Genel Kurulun kararına gerekçe göstererek yazı ile itiraz edebilir. Bu itirazlar, Dilekçe Karma Komisyonu Başkanlığına verilir. Bu süre içinde itirazda bulunmamışsa, dilekçe hakkında karar kesinleşir.

Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulu itiraz tarihinden itibaren otuz gün içinde bir rapor düzenler, itiraz eden milletvekili ise raporu Millet Meclisi Başkanlığına, C. Senatosu üyesi ise C. Senatosu Başkanlığına sunar.

Dilekçe Karma Komisyonu, raporu, kendisine sunulan Meclisin alacağı kararı diğer Meclis Başkanlığına sunar. Dilekçe Karma Komisyonunun sunulduğu ilk Meclis kararları açık oyla alır. Dilekçe Karma Komisyonu hakkında ilk Meclisin aldığı karar üye tamsayısının salt çoğunluğuna dayanıyorsa, ikinci Meclisin bunda değişiklik yapması yahut reddi için üye tamsayısının salt çoğunluğu şarttır. Rapor sunulan ilk Meclisin kararı ikinci Meclis tarafından benimsenir, veya sunulan Meclisde karar salt çoğunlukla alınmamış olursa, ikinci Meclisin değiştirme yahut kabul etmemesi kararı kesindir. Dilekçe Karma Komisyonu, görüşmeler sırasında meclislerde hazır bulunarak raporunu savunur. Görüşmeler sırasında meclislerde Bakan veya bakanlar veyahut göndereceklerı yüksek memurlar dinlenebilir. İtiraz eden C. Senatosu üyesinin veya milletvekilinin üyelik sıfatı sona erse, veya Millet Meclisi dönemi sona ermiş olsa bile raporun görüşülmesi devam eder.

Kesinleşen kararlar ilgililere ilgili Bakanlık veya bakanlıklara bildirilir.

BAŞKAN — Tasarının 1 ve 4 ncü maddeleri geçen birleşimde açık oylarınıza arz edilmiş fakat çoğunluk olmadığı için oylama bugünkü Birleşime bırakılmıştı. Şimdi, 1 ve 4 ncü maddeleri açık oylarınıza sunuyorum. Kutular dolaştırılacaktır.

Buyurun Sırrı Atalay.

SIRRI ATALAY (Kars) — Muhterem arkadaşlarım, Anayasanın 62 nci maddesine gö-

(1) 86 S. Sayılı basmayazı 82 nci birleşim tutanağının sonundadır.

re Türk vatandaşlarının toplu veya tek başlarına muhtelif mercilere ve Türkiye Büyük Millet Meclisine başvurmaları derpiş edilmiştir. Bu hüküm eski Anayasamızda da mevcut idi. Müracaat şekliyle yapılacak işlemler hakkında içtüzükler gerekli şekli tesbit eder. Anayasanın bu hükmüne göre yeni bir kanun hazırlanmış, hazırlanan bu kanun teklifinde, Millet Meclisi vatandaşları teşrii organa müracaatini Dilekçe Karma Komisyonunun görmesini ve Dilekçe Karma Komisyonunun vermiş olduğu karara 20 gün içinde üyelerin itiraz şeklini tesbit etmiştir. Buraya kadar hiçbir itirazımız yoktur. Ancak Dilekçe Karma Komisyonunun vermiş olduğu karara itiraz eden Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesinin bu itirazı üzerine bir rapor hazırlıyan komisyonun raporu, Millet Meclisinin kabul şeklinde ve bizim Anayasa ve Dilekçe Komisyonumuzun metninde pek az değişiklik yapılan şekline göre Cumhuriyet Senatosunda görüşülecek ve kesin karar verilmek üzere Millet Meclisine gidecektir. Bu haliyle Cumhuriyet Senatosunun hukuki durumu; Karma Dilekçe Komisyonunun kararını tetkik eden ve kararı kesin olmıyan bir heyetten başka bir şey değildir.

Halbuki mesele bir Anayasa mevzuudur. Cumhuriyet Senatosuna, vatandaşların dilekçelerinin vâkı olması üzerine yapılacak muamelenin hangi şekle tabi olacağı meselesi bütün dünyada halledilmiş bir meseledir. Çift parlâmento sistemini kabul etmiş memleketlerde vatandaş dilekçe ile hangi Meclise baş vurmuşsa, dilekçe hakkında o Meclisce kesin karara varılır. Bizde de Meclisi Âyan ve Meclisi Mebusanda dilekçeler ayrı ayrı karara bağlanırdı. Anayasalarda iki Meclis sisteminin kabulünün hikmeti kararlarında müstakil ve biribirleriyle münasebetlerinin, pek az hususlara inhisar etmesidir. Halbuki bizim teferruatlı Anayasamızda, çeşitli hükümlerde Cumhuriyet Senatosu, müstakil bir teşrii organ mahiyetinde görülmediği gibi bu kanun dolayısiyle de aynı şeklin bir başka tezahürünü görmekteyiz. Cumhuriyet Senatosu Dilekçe Komisyonunun verdiği karar üzerine bir karar ittihaz edecek, bu karar Millet Meclisine gidecektir. Yalnız bir noktada fark vardır. Cumhuriyet Senatosu, Karma Dilekçe Komisyonu kararı üzerine salt çoğunlukla bir karar ittihaz etmiş ise, Millet Meclisi de salt çoğunlukla karar vermelidir. Halbuki Sayın Ünaldı'nın vermiş olduğu önergede derpiş edildiği gibi itiraz eden C. Senatosu üyesi ise; rapor evvelâ C. Senatosunda görüşülür ve önergede tesbit edildiği şekilde muamele yapılır, bilâhara Millet Meclisine gider. Eğer itiraz eden Millet Meclisi üyesi ise; rapor evvelâ Millet Meclisinde görüşülür, muamelesi ikmal edildikten sonra Cumhuriyet Senatosuna tevdi edilir. Bu şekildir ki iki Meclis sisteminin muvazenesini tesbit eder. Bunun dışında yapılacak muamele çift Meclis sisteminin gerçek mânası ile bağdaşamaz. Onun için Sayın Ünaldı'nın vermiş olduğu önergenin kabulünü rica ederim, hürmetlerimle.

MEHMET İLKUÇAN (Antalya) — Bir sual soracağım.

BAŞKAN — Buyurun.

MEHMET İLKUÇAN (Antalya) — Bir kararа bir taraftan Cumhuriyet Senatosu azası aynı gün bir milletvekili itiraz ederse sizin hal tarzınıza göre nasıl işlem yapılacaktır?

KOMİSYON ADINA SIRRI ATALAY (Kars) — Kayıt tarihine göre hangisi itirazı daha önce yapmışsa onun meclisine gider. Bilâhara diğer meclis işlem yapar.

BAŞKAN — Bu önerge üzerinde söz istiyen var mı? Buyurun Fikret Turhangil.

FİKRET TURHANGİL (Aydın) — Sayın Başkan, muhterem üyeler, bendeniz de heyeti umumiyesi itibariyle, Mehmet Ünaldı Beyin takriri ve bu takrir hakkında Sırrı Atalay Beyin temayülünü kabul ediyorum. Ancak, demin Mehmet İlkuçan Bey bir noktayı arz ettiler. Ben de bu nokta üzerinde hazırlanmış bir takrirle buraya geldim.

Sırrı Atalay Beyin vermiş oldukları cevapta, «evvelâ hangisi müracaat etmiş ise itiraz mevzuu bunun meclisinde görüşülür» diyor. Ancak, bu itiraz muamelesi aynı dilekçe ile aynı zamanda müracaat eden şahıslardan birisi Cumhuriyet Senatosu üyesi diğeri milletvekili olur ise bu takdirde hangi Mecliste iş görüşülmeye başlanacak, hangi Meclis karara gidecektir?..

Şahsi kanaatıma göre Anayasanın umumi prensibi, kanun yapımı prosüdürüne tabi olması icabedecek ve Millet Meclisinde görüşüldük-

ten sonra Senatoya gelmesi, icabedecektir kanaatındayım.

Bu bakımdan Ünaldı arkadaşımızın verdiği takririn kâfi olmadığını belirterek bu maddenin munhasıran komisyona iade edilmesini ve Senato Divanına verilen takrirler ve konuşulan temenniler nazarı itibara alınmak suretiyle tedvinini arz ve teklif ediyorum. Bu hususu temin edecek bir takriri de başkanlığa veriyorum.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Ünaldının önergesi üzerinde söz istiyen varmı?..

HİDAYET AYDINER (C. Bşk. Kon.) — Evet.

BAŞKAN — Buyurun.

HİDAYET AYDINER (C. Bşk. Kon.) — itirazın Millet Meclisi üyesiyle Senato üyesi, ikisi tarafından vâkı olduğu hallerde evvelâ Senato sonra Millet Meclisi olsun dediler. Noktai nazar muhtelif olabilir. Milletvekilinin itirazı başka bir noktayı Senatörün itirazı daha başka bir noktayı içine alabilir. Ve her itiraz başka bir noktaya mütaallik olabilir. Ve her muteriz kendi itirazının münakaşasında bulunup müdafaa etmek mecburiyetindedir. Onun için, takrir encümene iade edilsin, buna bir şekil bulunsun. Muterizlerin bulunduğu mecliste kendi itirazlarını müdafaa etmek imkânı sağlansın. Ricam budur.

BAŞKAN — Buyurun Ünaldı.

MEHMET ÜNALDI (Adana) — Efendim, itirazlar şu noktaya veya bu noktaya değil, karara olur. Binaenaleyh, karara itiraz vâkı olduğu zaman ne şekilde bir muameleye tâbi tutulacaktır? Bunu nazarı itibara alacağız. Ben bu yolda bir takrir vermiştim, fakat, bugün konuşan arkadaşlarımız bâzı hususatı ortaya attılar ki, bu hususat hakikaten maddede noksandır. Binaenaleyh, benim takririmde istediğim şeye ilâveten iki husus ileri sürülüyor. Bunlardan birisi; bir milletvekili ve bir senatörün aynı zamanda ve ayrı ayrı verdikleri itirazlar ne muamele görecektir? Buna Sırrı Atalay arkadaşımız gereken cevabı verdiler, hangisi kayda erken girmiş ise o yolda muamele görecektir, dediler. Bu bir fikirdir, başka bir fikir de ileri sürülebilir.

Aynı itiraz dilekçesine bir Senatörle bir Milletvekilinin beraberce imza koymaları halinde, ki bu hususta Fikret Turangil arkadaşımız fikirlerini söylediler, başka fikirlerin de ilâvesi mümkündür. Binaenaleyh kanun maddesinin noksan olduğunu bu şekilde tesbit ettikten sonra bu temayüllere uygun olarak mevzuun komisyona iadesini bendeniz de muvafık bulmakta olduğumu arz ederim.

Birinci ve dördüncü maddenin oylanmasına devam ediyoruz. Oylarını kullanmamış arkadaşlarımız varsa lütfen oylarını kullansınlar. (Dördüncü gelmedi sesleri)

Birinci madde üzerindeki oylama bitmiştir. Tasnifine geçiyoruz. Neticeyi sonra arz edeceğim.

Buyurun, Sayın Atalay.

SIRRI ATALAY (Kars) — Sayın Turhangil derler ki; şayet itiraz edenlerden biri milletvekili biri senatör is ne muamele yapılacak?

Bizim teşrîî hayatımızda milletvekili ve senatörün müşterek hareketleri ancak kanun teklifi hallerinde mevzubahsolabilir. Kanun teklif edildiği zaman müşterek imza atabilirler. Burada müşterek bir hareketin mevzubahsolup olmıyacağı evvelâ mütalâa mevzuudur. Yani itirazı müştereken yapacaklar mıdır? Bu itiraz vâkı olabilir. Kanaatimce, Cumhuriyet Senatosu âzası ve bir milletvekilinin bir komisyon kararına müştereken itirazları mümkün değildir. İdare hukuku ve umumi hukuk muvacehesinde şunu ileri sürebiliriz ki, ancak, Anayasa muvacehesinde müşterek bir harekette bulunmalarını derpiş etmektedir ki, bu da, yalnız bir kanun teklifine imza koyacakları bir halde mümkündür. Bunun dışında iki Meclis âzasının müşterek hareketine dair hiçbir kanun maddesi ve mecburiyet yoktur.

Binaenaley, Cumhuriyyet Senatosu âzası kendi meclislerine, Milletvekili veya milletvekilleri de kendi meclislerine itiraz edebileceklerdir. Eğer, Anayasa metni derpiş etmese idi kanun tekliflerini Senato üyeleri ile Millet Meclisi üyelerinin imza etmeleri usulü de mümkün olmıyacaktı.

Arkadaşlarımızın hâtıralarını tazelemek isterim. Demokratik memleketler Anayasalarında böyle bir hüküm yoktur. Her Meclisin kendi âzası, her üye kendi Meclisine kanun teklifinde bulunabilir. Bizde istisnai bir prosedür olarak milletvekili ile Senato üyesi beraber olarak bir kanun teklifinde bulunabilirler. Bir itiraz mua-

melesi müştereken mevzuubahsolamıyacağına göre Sayın Fikret Turhangil arkadaşımızın itirazları mümkün değildir. Meselenin yeniden komisyona havalesi ve bir şekle bağlanmasına lüzum yoktur. Ünaldı bu bakımdan önergelerini geri almasınlar. Burada müştereken imza bahis mevzuu olamaz. Çünkü teklif edilen metinde kendi Meclisine itiraz edecektir. Bunda ise diğer Meclis üyesinin imzasının bulunması mümkün değildir. Böyle olunca buna göre muamele yapılmıyacaktır. Senatör ise Senatoda, itirazı yapan milletvekili ise Millet Meclisinde görüşülecektir. İtirazı müştereken yapamıyacaklardır. Buna yeni bir şekil arayalım. Yalnız, bir nokta zihinlerimizi uğraştırabilir, bir istifham yaratabilir. Bu da; Cumhuriyet Senatosu üyesi bu karara itiraz etmiş ve bir Millet Meclisi üyesi de aynı karara itiraz etmiş ise, bu halde yapılacak muamele nedir, Mühim ve üzerinde durulacak mevzu ancak bu olabilir. Bu da hangisi daha önce kendi Meclisine itirazını yapmış ise evvelâ orada müzakere edilir. Fakat ortaya bâzı teknik meseleler çıkabilir, saat meselesi çıkabilir, bana böyle, sana şöyle yapıldı, denebilir. Ama, bir taraftan iki Meclisin müstakil hüviyeti, Anayasada derpiş edilen müstakil hüviyeti düşünülürse, bunu bir Meclise arz edip etmemesi teknik bir meseledir. Böyle teknik meselelerle karşılaşmak zannımca vâkı olabilecektir.

Muhterem arkadaşlarım, bu konuda komisyonun da fikirlerini öğrenmek lâzımdır. Mâruzatım bu kadardır.

BAŞKAN — Âmil Artus.

ÂMİL ARTUS — Efendim, bu teklif Millet Meclisinde ıvedilikle müzakere ve kabul edilmiştir. Orada 28 gün zarfında müzakere ve kabul edildiğine göre bizim de burada bunu 28 gün içinde neticelendirmemiz icabediyor.

Başkanlık Divanınca hesabedilmiştir, bugün bu müddetin son günüdür, binaenaleyh tasarının komisyona havalesine maddeten imkân göremiyorum. Böyle bir karar verildiği takdirde tasarı Millet Meclisinden gelmiş olduğu şekilde kabul edilmiş sayılacaktır. Bu bakımdan bunun bugün burada bir neticeye bağlanması gerektiği kanaatindeyim.

İkinci olarak 9 ncu maddede bulunmuş olan şekil mümkün olduğu kadar işleri sürüncemede bırakmadan bir neticeye bağlamak endişesinden doğmaktadır. Bu meselenin bu veya öteki meclisin prestijiyle hiçbir alâkası yoktur. Komisyon bunu bu şekilde mütalâa etmiştir. Tatil başında 15 bin civarında beklemekte olan dilekçe mevcutu. Belki bunların sayısı bugün 20 bine yaklaşmıştır. Binaenaleyh bir an evvel Karma Dilekçe Komisyonunun teşkili ile bu işlerin ele alınması mübrem bir ihtiyaç halinde kendini göstermektedir.

Takriri veren Mehmet Ünaldı arkadaşımızın takrirde teklif buyurdukları şeyi memnuniyetle kabul etmek isterdik, fakat, görülüyor ki, bu takrir kabul edildiği ve metin haline getirildiği takdirde bâzı frotmana yol açılacaktır. Yani, bâzı karışıklıklara ve tereddütlere ister istemez yol açılacaktır.

Aynı zamanda birbirini takiben, Millet Meclisi ve Senatoda bir itiraz vâkı olması halinde senatörün yaptığı itirazın Senatoda karara bağlanması, milletvekili tarafından yapılan itirazın da Millet Meclisinde karara bağlanması, buna mukabil dosyaların itirazı tazammun eden muameleleri karşılıklı olarak diğer meclislere intikal etmesi icabetmektedir. Böyle bir gidiş ve geliş, sürüklenme olacaktır. Bu bakımdan bir Mecliste görüşülürken bu iş nihayet tam sayının salt çoğunluğu ile, bir ekseriyete bağlanmak suretiyle nihai karara varılması vatandaşların menfaati bakımından lüzumlu telâkki edilmiş ve bu metin bu şekilde komisyonca da kabul edilmiştir.

Biz komisyon olarak arz ettiğim mahzurlar dolayısiyle takrire maalesef iştirak edemiyoruz. Yine, hemen tekrar edeyim, komisyonumuz bu mevzuu, katiyen Senato veya Millet Meclisinin üstünlüğü veya buna benzer meselelerle ilgili olarak mütalâa etmemiş, doğrudan doğruya malî mülâhazalarla ve iş hacmının fazlalığı dolayısiyle, bu yönden mütalâa ederek, bunu seri ve en kısa bir şekilde karara bağlamak için bu metnin çok elverişli olduğu noktasında ittifak etmiştir. Bu itibarla, Yüksek Heyetinizden takririn kabul buyurulmamasını istirham ediyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — 9 ncu maddenin müzakeresi hakkında Sayın Turhangil tarafından verilmiş bir önerge vardır, bunu da okutuyorum.

FİKRET TURHANGİL (Aydın) — Bugün son gün olması dolayısiyle ve Komisyon Sözcüsünün beyanından sonra, komisyona iade teklifimi geri alıyorum.

BAŞKAN — Sayın Ünaldı'nın önergesini okutarak oylarınıza arz edeceğim.

(Adana Üyesi Mehmet Ünaldı'nın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Bu önerge, metinde bulunan 9 ncu maddenin yerini tutacaktır. 9 ncu maddeyi bu yeni şekliyle açık oylarınıza arz ediyorum.

Müzakeresini yapmakta bulunduğumuz tasarının 4 nci maddesinin açık oylama neticesini arz ediyorum : (113) iştirak, (112) kabul, (1) çekinser oy kullanılmıştır. Madde salt çoğunlukla kabul edilmiştir.

4 ncü madde hakkında aylarını kullanmıyan sayın üyeler varsa lûtfen oylarını kullansınlar.

4 ncü maddenin oylaması bitmiştir. Tasnif sonunda netice arz edilecektir. Onuncu maddeye geçiyoruz.

Sürelerin işlememesi hali

MADDE 10. — Yasama meclislerinin tatili veya ara vermesi sırasında, 5 ve 9 ncu maddelerde bahis konusu süreler işlemez, ancak, tatil veya ara verme sırasında Dilekçe Karma Komisyonu çalışmaktaysa, 5 nci maddedeki süre işlemeye devam eder.

BAŞKAN — Bu madde hakkında bir önerge vardır, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Türk vatandaşlarının T. B. M. Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair Kanunun Millet Meclisinde kabul edilen metninde 10 ncu maddenin ikinci kısmında «Tatil veya ara verme sırasında Dilekçe Karma Komisyonu çalışmakta ise 5 nci maddedeki süre işlemeye devam eder.» ibaresinin metinden çıkarılarak maddenin o şekilde kabulünü arz ve teklif ederim.

13 . 9 . 1962

İçel

Cavit Okyayuz

CAVİT OKYAYUZ (İçel) — Sayın Başkan, müsaade edersiniz önergemi izah edeyim.

BAŞKAN — Sayın Okyayuz.

CAVİT TEVFİK OKYAYUZ (İçel) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım, müzakere etmekte bulunduğumuz kanunun 10 ncu maddesi, şimdi okunduğu veçhile, senatör ve milletvekilleri olarak temsil etmekle iftihar ettiğimiz âziz milletimizin âziz evlâtlarının haklı olduklarına inandıkları dâvalarında verdikleri dilekçelerinin tetkikinden sonra bizler tarafından yapılacak itirazlar bakımından ayrıca iki hüküm sevk etmiş bulunuyor.

Birinci hüküm; yasama meclislerinin tatil veya ara vermesi esnasında bu itirazın takyid ettiği müddetlerin işlemiyeceğine dair olup haklı, çok yerinde ve isabetli bir hükümdür. Ancak aynı maddenin ikinci hükmü; tatil veya araverme sırasında Dilekçe Karma Komisyonu çalışmakta ise 5 nci maddedeki süre işlemeye devam eder şekildedir. Bu kısım, yalnızca Komisyonla alâkalı bir anlayış ve davranış oluyor. Bu fıkrada Buna mukabil senatör ve milletvekili arkadaşlarımızın, halkın hukukunu korumak bahsinde yüklendikleri vazifeyi maddeten göremiyeceği noktası hiç dikkate alınmamıştır. Millet Meclisinin ve Senatonun tatili esnasında, esasa taallûk etmese dahi, beşinci maddedeki 10 günlük müddetin işlemesini kabul etmek, senatör ve milletvekillerinin, milletin haklı olduğuna inandığı bir dâvasını koruması bahsinde vazife ve salâhiyetlerini kısaltmış, hattâ önlemiş bulunuyor. Bu bakımdan, 10 ncü maddenin bu kısmının kaldırılmasında tam bir isabet olduğu kanaatindeyim. Bu suretle 5 nci ve 9 ncu maddedeki müddetler işlemez hale gelecek ve bizler tatilden döndükten sonra, bize yapılacak tebliği alabilecek, 10 günlük itiraz müddeti içinde tetkik edip, vatandaşın hukukunu isabetle koruyabilme imkânına sahib olacağız. Bu bakımdan vazife ve mesuliyeti önleyici mahiyette gördüğüm 10 ncu maddenin 2 nci paragrafının metinden tamamen çıkarılmasını arz ve teklif ediyorum. Bu hususta bir de takrir veriyorum, takdir Yüksek Senatonundur. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Önerge hakkında söz istiyen var mı, Efendim?

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU ADINA ÂMİL ARTUS — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU ADINA ÂMİL ARTUS (C. Bşk. Kon.) — Efendim, söz konusu kararlar, esasa taallûk etmiyen kararlardır. Yani; dilekçenin konusunu teşkil eden hâdise, adlî mercilerin; askerî kaza, yahut idari kaza, yahut da Yüksek Hâkimler Kurulu yetkisi içine giren mevzulardır. Dilekçe Karma Komisyonu Başkanlık Divanı toplanıyor ve bir karar ittihaz ediyor. Bu itibarla 10 günlük sürenin, tatil esnasında işlemesine aidolan hükmün esasa taallûk etmemesi, sırf usule taallûk etmesi ve yetki bakımından ittihaz edilmiş bir karar olduğu mülâhazasiyle kabul ediyor. Şimdi arkadaşım bu halde dahi tatil esnasında 10 günlük sürenin işlememesini teklif ediyor. Biz Komisyon olarak menfi bir pozisyon almıyor, takdiri Yüksek Heyetinize bırakıyoruz.

BAŞKAN — Önerge hakkında başka söz istiyen... Yok. Önergeyi tekrar okutuyorum.

(Cahit Okyayuz'un önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza arz ediyorum; kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Bu maddeyi yeni şekliyle açık oylarınıza arz edeceğim. Maddeyi yeni şekliyle okutuyorum.

Sürelerin işlememesi hali

MADDE 10. — Yasama meclislerinin tatili veya ara vermesi sırasında, 5 ve 9 ncu maddelerde bahis konusu süreler işlemez.

BAŞKAN — Onuncu maddeyi bu şekliyle açık oylarınıza arz ediyorum.

Kaza mercilerinde incelenen ve bu Meclislerde karar konusu olan dilekçeler

MADDE 11. — Dilekçe Karma Komisyonuna gelmesinden sonra hakkında inceleme ve görüşmelerin devam ettiği bir dilekçenin konusu, bu devre sırasında adlî, idari veya askeri kaza mercilerine, Uyuşmazlık Mahkemesine veya Anayasa Mahkemesine aksetmişse, bu dilekçe hakkındaki işlemler derhal durdurulur ve durum 6 ncı maddenin 3 ncü fıkrası uyarınca ilgililere ve ilgili bakanlık veya bakanlıklara bildirilir.

Konuları, adlî idari veya askerî mahkemelerce, Uyuşmazlık Mahkemesince veya Anayasa Mahkemesince karar bağlanan dilekçeler hakkındaki fıkrada gösterilen şekilde ilgililere bildirilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Dilekçeler hakkındaki kesin kararların sonucu

MADDE 12. — Bakanlar, 9 ncu madde gereğince kesinleşen kararlar hakkında yaptıkları işlemi, aynı maddenin son fıkrası uyarınca ilgililerine yapılan bildiri tarihinden itibaren altmış gün içinde Karma Komisyon Başkanlığına vaziyle bildirirler. Bu bildiriler, 7 nci maddede bahis konusu cetvelde ayrı bir kısımda yayınlanmakla beraber, Karma Komisyon Genel Kurulu bunlardan lüzumlu gördüklerinin Yasama Meclislerinde görüşülmesini istiyebilir. Bu takdirde, Karma Komisyon, kendi görüşünü belirten bir rapor hazırlıyarak Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına sunar. Karma Komisyonun bu istekte bulunması takdirinde, 9 ncu maddenin 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 nci fıkraları hükümleri uygulanır.

İlgili bakanlık 1 nci fıkra uyarınca yapması gereken bildiriyi yapmadığı takdirde de, aynı fıkra hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı? Buyurun, Sayın Turhangil.

FİKRET TURHANGİL (Aydın) — Efendim, 9 ncu maddenin tadilini kabul etmiş olmamıza göre, burada «Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına sunar» tâbiri vardır. Bu bakımdan bu maddenin «kararı ittihaz eden Cumhuriyet Senatosu veya Millet Meclisi Başkanlığına sunar» şeklinde tadili için bir takrir hazırladım. 9 ncu maddenin işliyebilmesi için bu maddedeki tâbirin bu şekilde değiştirilmesi icabetmektedir. Takririmi şimdi takdim ediyorum.

BAŞKAN — Tasarının 4 ncü maddesinin açık oylama neticesini arz ediyorum. (406) sayın üye oylamaya iştirak etmiş, (405) kabul, bir de çekinser oy çıkmıştır. Madde salt çoğunlukla kabul edilmiştir.

9 ncu maddenin açık oylamasına iştirak etmiyen sayın üye var mı? Varsa lütfen oylarını kullansınlar efendim. 9 ncu maddenin oylaması bitmiştir. Tasnifin neticesini bilâhara arz edeceğim efendim.

Önergeyi okuyoruz

Senato Başkanlığına

9 neu madde tadilen kabul edilmiş olmasına göre 12 nci maddede yazılı kararı veren Millet Meclisi veya Senato Başkanlığına sunar, şeklinde tadilini teklif ederim.

Aydın
Fikret Turhangil

BAŞKAN — Komisyonun bir mütalâası var mı, efendim?

SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — Söz istiyorum, efendim.

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Artukmaç.

SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — Muhterem arkadaşlar, bu 12 nci madde «Bakanlar, 9 neu madde gereğince kesinleşen kararlar hakkında yaptıkları işlemi, aynı maddenin son fıkrası uyarınca kendilerine yapılan bildiri tarihinden itibaren altmış gün içinde Karma Komisyon Başkanlığına yazı ile bildirirler.» hükmünü ihtiva etmektedir.

Aynı maddenin ikinci fıkrası, «İlgili bakanlık 1 nci fıkra uyarınca yapması gereken bildiriyi yapmadığı takdirde de, aynı fıkra hükümleri uygulanır.» denmektedir.

Bakanlık lâzımgelen işi yapmadığı takdirde, bu fıkra hükmüne göre tevali edecek bu muamele karşısında bulunuyoruz, demektir. Bu muamele ne zamana kadar tevali edecektir? Komisyondan bu hususun aydınlatılmasını rica etmekteyim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Komisyon.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU ADINA ÂMİL ARTUS (C. Bşk. Kon.) — Efendim, ilgili bakan, komisyonun kesinleşmiş olan kararı hakkında yaptığı muameleyi 60 gün içinde komisyon başkanına yazı ile bildirecek ve bu bildiri Karma Komisyonun cetvelinde neşredilecektir. Aynı zamanda Karma Komisyon bunlardan lüzumlu gördüklerinin Yasama Meclislerinde görüşülmesini istiyebilecektir. Yazıldığı halde bakanlık durumu bildirmemişse, cetvele, bakanlığın süresi içinde durumu bildirmediği derecdilecektir. Ve yine Karma Komisyon bunun Yasama Meclislerinde görüşülmesini istiyebilecektir. Bu takdirde ilgili bakan Yasama Meclislerinde, bir dilekçe için komisyonun ittihaz etmiş olduğu kararı yerine getirmemiş olmak gibi bir töhmet altında bırakılacak, aynı zamanda bu bakan hakkında görüşme açılacak, müzakere cereyan edecek, bu görüşmelerin ağırlığı altında kalacak olan bakan, böyle bir töhmet altında kalmamak için, Karma Komisyonun ittihaz ettiği kararı bir an evvel yerine getirmek lüzumunu hissedecektir. Mekanizma bundan ibarettir. Yani tekrar bakanlığa yazmak bahis konusu değildir.

Bakanlığın sükût etmesi, müspet, menfi bir cevap vermemesi halinde keyfiyet cetvelde derecedilecek ve Karma Komisyonun arzusu üzerine mesele meclislerde müzakere konusu olacak ve bu müzakerelerin bakan hakkında yaratabileceği namüsait hava, burada kararın uygulanmasının bir müeyyidesi olarak komisyonca kabul edilmiştir.

SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — Bir sual soracağım.

BAŞKAN — Buyurun.

SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — Bu muamele kaç defa devam edebilir? Yani bir defa yazdık, iki defa yazdık, ne kadar devam edecektir?

ÂMİL ARTUS (Devamla) — İkinci defa yazmak bahis konusu değildir. Bir defa yazılacak, 60 gün beklenecek. Eğer hiç cevap verilmez ve bakanlıkça bu karar kaale alınmazsa, bu takdirde, arz ettiğim gibi, meclislerde bu mevzu üzerinde bir müzakere açılabilecektir. Karma Komisyon bu müzakereyi tahrik edebilecektir. Bu müzakere esnasında herkes söz alabilecek ve bu bakanlığın menfi tutumu burada tenkid konusu olacaktır. İşte bu tenkidin neticesi olarak, nihayet o bakan hakkında gensoru verilmesine ve o bakanın düşürülmesini istemeye kadar iş gidecektir. Mekanizma bundan ibarettir.

SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — O halde ikinci fıkraya lüzum olmadığı kanaatindeyim. O zaman müddeti içinde cevap verilmediği takdirde, durum Genel Kurula bildirilir, şeklinde yeni bir fıkranın eklenmesi daha uygun olur, zannederim. Bu hususta ne buyurulur, efendim?

ÂMİL ARTUS (Devamla) — Komisyonun görüşüne göre, ikinci fıkra biraz evvel arz ettiğim mekanizmanın işliyebileceğini gayet açık olarak ifade ediyor. Binaenaleyh, başka bir fıkranın konulmasına zaruret olmıyacağı kanaatindeyiz.

BAŞKAN — Sayın Turhangil'in önergesini tekrar okutarak reylerinize arz edeceğim.

(Fikret Turhangil'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... (Anlaşılmadı sesleri)

Önergeyi bir kere daha okutuyoum, efendim.

(Fikret Turhangil'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Bu tadil teklifini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Bu 12 nci maddeyi komisyona iade ediyoruz. (Şimdi hazırlansın sesleri)

9 ncu maddeye verilen açık oyların neticesini arz ediyorum: İştirak (98); (91) kabul, (5) ret ve (2) çekinser oy kullanılmış ve madde bu şekilde kabul edilmiştir.

Özel af dilekçeleri

MADDE 13. — Kesinleşmiş cezaların hafifletilmesi veya kaldırılması hakkındaki dilekçeler, ancak hükümlülerin kendileri, dördüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve sihrî hısımları, kanuni mümessilleri veya vekilleri tarafından verilebilir. Vekilin avukat olması şart değildir.

Bir özel af dilekçesinin Karma Komisyonca dikkate alınacak değerde görülmesi takdirinde, Karma Komisyon, bir özel af kanunu tasarısı hazırlıyarak Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Bu tasarı, Anayasanın 92 nci maddesi gereğince muamele görür.

Bu madde hükmü, Bakanlar Kurulunun veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin, Karma Komisyonundan geçirmeksizin, kanun tasarısı vermek veya kanun teklifinde bulunmak suretiyle özel af istemelerine mâni değildir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?

SIRRI ATALAY (Kars) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun, Sırrı Atalay.

SIRRI ATALAY (Kars) — 13 ncü maddede, özel af istiyen dilekçelerin kimler tarafından verileceği ve takibedilecek şekil derpiş edilmektedir. Komisyon, Millet Meclisinde kabul edilen metinde çok az değişiklik yapmış, ama, son fıkra olarak çok zait bir metni de getirmiş bulunmaktadır. Komisyon maddenin sonunda diyor ki : Bu dilekçeler muayyen bir şekle tabi olacaktır. Bu şekil, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu üyelerinin bu mahiyette kanun teklifinde bulunmalarına mâni değildir. Anayasanın 91 nci maddesi, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi üyelerinin kanun teklifinde bulunmalarını âmir hüküm olarak derpiş etmekte ve buna dair hiçbir istisnai hüküm koymamaktadır. Binaenaleyh, fıkranın derpiş ettiği bu hüküm olsa veya olmasa bir fark yoktur. Çünkü Anayasanın 91 nci maddesinin âmir hükmüne göre bu hüküm zaittir. Zaten Dilekçe Komisyonunun vermiş olduğu karar ve bu kararın Anayasanın 92 nci maddesine göre işlem görmesini yukardaki fıkrada derpiş ederek göstermektedir ki, Millet Meclisinin bu yoldaki metni yerinde bulunuyor. Yalnız parantez içinde 4 ncü derece akrabanın dâhil edilmesi hususundaki bizim Anayasa ve Adalet Komisyonunun değiştirmesi yerindedir. Fakat son fıkra zait bulunuyor. Bu bakımdan, bu son fıkranın kaldırılması için bir önerge veriyorum. Kanun tekniği bakımından bu lüzumsuzdur. Anayasanın âmir hükmü karşısında bunu teyidetmeye ne lüzum var, ne de ihtiyaç. Kanunlar bununla uğraşmazlar. Bu itibarla bu son fıkranın kaldırılması için önerge vemiş bulunuyoum.

BAŞKAN — Sayın Artukmaç.

SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — Efendim, Sırrı Atalay arkadaşımın izah ettiği gibi, son fıkra Anayasaya tamamiyle aykırılık arz etmektedir. Ve bu fıkra şu hali ile haşiv mahiyetinde olacaktır. Bu bakımdan arkadışımın fikrine tamamiyle iştirak eder ve yüce Meclisden bu fıkranın kaldırılmasına dair olan takririn kabul edilmesini istirham ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Arkadaşımızın önergesini okutup oyunuza arz edeceğim.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU ADINA ÂMİL ARTUS (C. Başk. Kon) — Efendim, komisyon takrire iştirak ediyor.

Yüksek Başkanlığa

Komisyon değiştirmesindeki 13 ncü maddenin son fıkrasının çıkarılmasını arz ve talep ederim.

Kars
Sırrı Atalay

BAŞKAN — Takriri oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, maddeyi yeni şekli ile okutuyorum.

Özel af dilekçeleri

MADDE 13. — Kesinleşmiş cezaların hafifletilmesi veya kaldırılması hakkındaki dilekçeler, ancak hükümlülerin kendileri, dördüncü derece-ye kadar (bu derece dâhil) kan ve sıhrî hısımları, kanuni mümesilleri veya vekilleri tarafından verilebilir. Vekilin Avukat olması şart değildir.

Bir özel af dilekçesinin Karma Komisyonca dikkate alınacak değerde görülmesi takdirinde, Karma Komisyon, bir özel af kanunu tasarısı hazırlıyarak Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Bu tasarı Anayasanın 92 nci maddesi gereğince muamele görür.

BAŞKAN — 13 ncü maddeyi bu şekliyle açık oylarınıza sunuyorum.

Millet Meclisi Başkanının yetkileri

MADDE 14. — Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı, Millet Meclisi İçtüzüğü gereğince komisyonlarla ilgili olarak haiz bulundukları yetkileri, Dilekçe Karma Komisyonu için de haizdir.

Dilekçe Karma Komisyonu çalışmalarında, bu kanunda sarahat olmıyan hallerde, Millet Meclisi İçtüzüğü uygulanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Buyurun Sırrı Atalay.

SIRRI ATALAY (Kars) — Burada da son fıkra yerinde değildir ve zayıftır. Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı birinci fıkraya göre komisyon üzerinde murakabe hakkını haiz olacaktır. Sarahat bulunmıyan hallerde Millet Meclisi İçtüzüğünün yetkili kılınacağı ve tatbik edileceği hususunu hüküm olarak ilâve etmiye lüzum ve ihtiyaç yoktur. İşin aslında Karma Komisyon üzerinde Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanının murakabede bulunması hususu, bizim siyasi hayatımıza ve hukukî mevzuatımıza yeni girmektedir. Ne İtalya'da, ne de Fransa'da karşılıklı Millet Meclisi ve Senato münasebetlerinde böyle birşey yoktur. Komisyon toplantı odalarında sırasiyle toplanırlar ve hangi odada toplanmışsa o odanın mensubulduğu Meclisin İçtüzüğü tatbik edilir. Demokratik memleketlerde usûl böyledir. Fakat bizim Millet Meclisi bu şekilde bir usûl koymuştur ki, buna pek itiraz etmiyelim. Fakat, son fıkraya lüzum yok. Sarahat olmıyan hallerde Millet Meclisi İçtüzüğü uygulanır, demek lüzumsuz. Bu bakımdan, bu fıkranın kaldırılması için bir önerge veriyorum, kabulünü istirham ederim.

BAŞKAN — Önergeyi okuyoruz.

Yüksek Başkanlığa

Komisyon değiştirmesindeki 14 ncü maddenin son fıkrasının çıkarılmasını arz ve talep ederim.

Kars
Sırrı Atalay

BAŞKAN — Komisyonun bir mütalâası var mı?

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU ADINA AMİL ARTUS (C. Bşk. Kon.) — Efendim, bu ikinci fıkra çok faydalı olduğu için, komisyon bu fıkrayı ilâve zaruretini hissetmiştir. Birinci fıkra, bu devamlılık vesilesiyle diğer meselelerle ilgili olarak kabul edilmiş bulunuyor. İkinci fıkra ise komisyon çalışmalarına taallûk eden bir fıkradır. Bu kanun özel bir kanun olarak komisyon çalışmalarını tanzim eder. Fakat bu kanunda unutulmuş bâzı haller olabilir, bu pek tabiîdir. Bu takdirde ne olacak? Tereddütler hâsıl olabilir, uzun münakaşalara yol açılabilir. İşte bunu önlemek için ikinci fıkradaki hüküm sevk edilmiş, Millet Meclisi İçtüzüğü uygulanır, diye mesele kesilip atılmıştır. Bu, biraz evvelki maddede pek haklı olarak kaldırılmış olan Büyük Millet Meclisi üyelerinin af yetkisine benzemez. Aradaki hüküm hakkında Anayasada sarih hüküm vardır. Buna rağmen komisyonda arkadaşlar belki tereddüt olur diye bu hükmü koymuşlardır. Aslında tereddüt hâsıl olmaması lâzımgelir. Çünkü, Anayasamızda sarahat vardır. Fakat burada öyle değildir. Onun için bu fıkranın muhafaza edilmesini rica ederim.

BAŞKAN — Önerge hakkında başka söz istiyen? Buyurun, Fikret Turhangil.

FİKRET TURHANGİL (Aydın) — Efendim, komisyon sözcüsü bir noktayı açıklamadılar. Bendeniz bu ikinci fıkranın bulunması zaruretine inanıyorum. Çünkü, yarın hem Millet Meclisi İçtüzüğü yapılacak, hem Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü yapılacak ve hem de müşterek bir İçtüzük tedvin edilecektir. Bu takdirde ha-

len mer'i bulunan İçtüzük kalkacak ve buna karşılık elimizde üç tane İçtüzük bulunacaktır. Bu bakımdan bu ikinci fıkranın bulunması müşkülâta uğramlacak hallerde Millet Meclisi İçtüzüğünün tatbik edileceği sarahatini belirttiği için konulduğu kanaatindeyim. Bu bakımdan bu maddenin kabul edilmemesini ve ileride hangi İçtüzüğün kullanılacağını belirtmesi dolayısiyle bu fıkranın kalmasını rica ediyorum.

BAŞKAN — Sırrı Atalay.

SIRRI ATALAY (Kars) — Efendim, bu 2 nci fıkranın fazla olduğu yolunda, zait bulunduğu hususunda ısrar edeceğim.

1 nci fıkrada, Millet Meclisi Başkan ve Başkanlık Divanının, Dilekçe Karma Komisyonu üzerinde murakabe hakkını kullanacağı sarih olarak ifade edilmektedir.

2 nci fıkrada, sarahat bulunmıyan hallerde Millet Meclisi İçtüzüğünün tatbik edileceği belirtilmektedir. Binaenaleyh, işlerin ve görüşmelerin Millet Meclisi İçtüzüğüne göre halledileceği 1 nci fıkrada gösterilmektedir. Murakabe hakkını Millet Meclisi Başkanının ve Başkanlık Divanının haiz olduğu hususlarda bir başka Meclisin İçtüzüğünün tatbik edilmesi mümkün değildir. Yani bir Meclisin Başkan ve Başkanlık Divanının murakabeyi yaparken bir başka Meclisin İçtüzüğünü tatbik etmesi düşünülebilir mi? Elbette düşünülemez. Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı murakabeyi yapar. 1 nci fıkra bunu hallediyor. Murakabeyi yaparken başka bir Meclisin İçtüzüğünü tatbik edeceği düşünülemiyeceğine göre ikinci fıkradaki hükmü zait buluyorum ve çıkarılmasını istiyorum. Nöktai nazarım bundan ibarettir.

BAŞKAN — Önerge hakkında başka konuşacak?.. Yok. O halde, 14 ncü maddenin ikinci fıkrasının kaldırılmasına dair olan önergeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddenin yeni şeklini okuyoruz.

Millet Meclisi Başkanının yetkileri

MADDE 14. — Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı, Millet Meclisi İçtüzüğü gereğince komisyonlarla ilgili olarak haiz bulunduğu yetkileri, Dilekçe Karma Komisyonu için de haizdir.

BAŞKAN — Maddeyi okunan şekliyle açık oylarımıza arz edilecektir. (Lüzum yok, sesleri)

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU ADINA ÂMİL ARTUS (C. Bşk. Kon.) — Efendim, bu fıkra çıkınca Millet Meclisinin metni aynen kabul edilmiş oluyor, açık oya lüzum yok.

BAŞKAN — Fakat arada küçük bir fark vardır. «haiz olduğu» kelimesi «haiz bulunduğu» şeklinde yazılmıştır. Bu bakımdan açık oya koymak mecburiyeti vardır. (Olduğu yaparız, sesleri)

O vakit olur. «haiz bulunduğu» ibaresi «haiz olduğu» şeklinde düzeltilmiştir.

Maddeyi bu şekliyle oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İlga edilen komisyonlar ve geçici İçtüzük maddeleri

MADDE 15. — Anayasanın 3 ncü geçici maddesi uyarınca Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisinde uygulanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 1 Kasım 1956 tarihli Dahilî Nizamnamesi gereğince her iki Mecliste kurulmuş olan Dilekçe komisyonları kaldırılmıştır.

Zikri geçen İçtüzüğün 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 ve 59 ncu maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İlk Karma Komisyonun seçimi

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayını tarihinden itibaren onbeş gün içinde birinci maddede derpiş edilen Karma Komisyonun seçimi her iki yasama meclisinde tamamlanır.

Bu kanunun yayını Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatil zamanına raslarsa, seçim, tatilin sona ermesinden itibaren aynı süre içinde yapılır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Yok. Maddeyi açık oylarımıza arz ediyorum.

10 ncu madde hakkında açık oyunu kullanmamış arkadaşlar varsa lûtfen kullansınlar... Oy toplama işlemi bitmiştir. Tasnif neticesini bilâhara arz edeceğim.

Buyurun Âmil Artus.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONLARI ADINA ÂMİL ARTUS (C. Bşk. Kon.) — Efendim, 12 nci madde okunduğu zaman görülecektir ki, iki hal derpiş edilmiştir; Biri hiç itiraz

vâkı olmadan Karma Komisyon kararlarının kesinleşmesi hali, diğeri ise itiraz yapılacak bu itirazın meclislerden geçerek kesinleşmiş olması hali...

Şimdi, itiraz yapılmamış, süre geçmiş, Karma Komisyon kararı kesinleşmiş... Bu karar, ilgili bakanlığa bildirilmiş, bakanlıktan 68 gün zarfında bir cevap gelememiş ve karar cetveline derecedilmiş. Mecliste müzakeresi istenmiştir. Bu takdirde Karma Komisyon Senatoda müzakeresini istemiştir. Senato karar verdiği takdirde Millet Meclisine giderek kanun teklifi hazırlanacaktır. Bu böyle düşünülmüştür. Komisyon da buna katılmış bulunmaktadır. Halbuki, dokuzuncu maddede itiraz vukuunda bu itiraz milletvekilleri tarafından yapıldığı takdirde evvelâ Millet Meclisinde, senatörler tarafından yapıldığı takdirde ise evvelâ Senatoda görüşülmesi biraz evvel kabul edildi. Bu duruma göre 12 nci madde Turhangil arkadaşımızın teklif ettiği gibi, «kararı veren Millet Meclisi veya Senato Başkanlığına sunar» tâbiri yalnız itiraz halini kapsıyor. İtirazın vâkı olmaması hallerini karşılıksız bırakıyor. Bilmem arz edebildim mi, meseleyi?

Bu itibarla komisyonunuz şu anda bu maddeyi yapılan değişikliğe göre tanzim etmek bakımından müşkülât hissetmektedir. Eğer müsaade buyurursanız, arkadaşlarla beraber toplanalım, kabul buyurulan 9 ncu maddedeki değişikliğe göre bu maddeyi uzun uzadıya, muhtelif ihtimallere göre, yani itiraz edilmiş veya edilmemiş olan halleri inceleyip ondan sonra kaleme alalım. Bu bakımdan diğer kanunlar görüşülürken maddeyi yeni baştan hazırlamak mümkündür. Fakat şu anda düzeltilmesine imkân olmıyacaktır. Mâruzatım bundan ibarettir.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Komisyon Sözcüsü şu anda maddenin yeni baştan düzeltilmesinin güçlüğüne işaret ederek, diğer kanun tasarıların görüşülmesi sırasında, uzun uzadıya incelemelerini yapıp, yeni bir metin tanzim ederek Yüksek Senatonun huzuruna getirelim diyorlar. (Muvafık, muvafık sesleri)

12 nci madde tadil şekliyle huzurunuza geldiği zaman oylarımıza sunulacaktır.

13 ncü madde hakkında oylarını kullanmıyan arkadaşlar varsa lûtfen kullansınlar... Oylama bitmiştir. Tasnif neticesini bilâhara arz edeceğim.

Yürürlük maddeleri Komisyondan gelecek maddelerden sonra oylarımıza sunulacaktır.

Şimdi gündemin, «İki defa görüşülecek işler» maddesinin, «Birinci görüşmesi yapılacak işler» kısmına geçiyoruz.

2. — Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 1608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısının Millet Meclisince reddolunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma ve Bütçe komisyonları raporları (M. Meclisi 1/91, C. Senatosu 1/12) (S. Sayısı: 87) (1)

(Sağdan, «Bir önerge var», sesleri)

BAŞKAN — Bu mevzu üzerinde mi?

(«Öncelik hakkında», sesleri)

BAŞKAN — Efendim, bu mevzu üzerinde bir önerge var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senato Başkanlığına

Gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler bölümünde bulunan 87 sıra sayılı kanun tasarısının öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Tabiî Üye	Amasya
Suphi Gürsoytrak	Macit Zeren

Balıkesir
Kadri Öztaş

BAŞKAN — 87 sıra sayılı tasarının öncelikle müzakeresi teklif edilmektedir. Önergeyi oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle müzakeresi hususunda, maddelere geçildiği zaman ayrıca bir karar alırız.

Efendim, 87 sıra sayılı kanun tasarısı 14 . 9 . 1962 tarihinde sayın üyelere takdim edilmiş bulunuyor. Bu sebeple sayın arkadaşlar tasarıyı yakinen tetkik buyurmuşlardır. Ancak, İçtüzüğün ahkâmına uyularak gerekçenin okunup okunmaması hususunda yüksek heyetinizden karar almak icap ediyor. Bu bakımdan raporun okunmasını kabul edenler... Etmiyenler... Raporun okunmaması kabul edilmiştir. (Anlaşılmadı sesleri)

Efendim, raporun okunmasını kabul edenler dedim, el kalkmadı... Kabul etmiyenler... Dedim

---

(1) 87 S. Sayılı basmayazı tutanağının sonundadır.

eller kaldırıldı. Demek ki bu husus kabul edilmemiş bulunuyor.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Efendim, mesele anlaşılmamıştır; yeniden oya konulsun. Bir yanlışlık oldu, mesele tavazzuh etmedi. İçimizde okunmasını istiyen arkadaşlar var.

BAŞKAN — Efendim, oylama yapıldı ve netice arz edildi. Artık yeniden oylama yapamam. (Gürültüler)

Tasarının heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı?

Buyurun Sadi Koçaş.

SADİ KOÇAŞ — Sayın Başkan, Cumhuriyet Senatosunun sayın üyeleri. Cumhuriyet Senatosunun, silâhlı kuvvetlerimizden en son ayrılan ve bütün hayatı ordu içinde geçmiş bir üyesi olarak, kanunda teklif edilen hususun teknik ve psikolojik özelliklerini muhterem heyetinize arz etmemin vereceğiniz karar üzerinde faydalı olacağını mütalâa ettiğim için söz almış bulunuyorum. Elbette ki, karar muhterem Heyetinizindir.

Muhterem arkadaşlarım; Silâhlı Kuvvetler İçhizmet Kanunu ve Talimatnamesi ve diğer talimatnameler, bâzı ahvalde subayların tabanca taşımalarını ve bâzı ahvalde de hem tabanca, hem dürbün bulundurmalarını âmir bulunan hükümleri ihtiva eder. Bu Kanun ve Talimatnamelerin yanı başında Türk Ordusunun örf ve âdetleri de bu kanun maddelerini takviye edici mahiyettedir. İkinci Dünya Savaşının çıktığı günlere kadar kesin olarak tatbik edilen ve o zaman subaylara verilen teçhizat bedeli ile temini mümkün olan bu maddeler, harb başladıktan sonra hem verilen bu teçhizat bedelinin mahdut oluşu, hem de bu maddelerin yani dürbün ve tabancanın temin edilmeyişi yüzünden bunlar bir müddet subaylara verilememiştir. Bu maddelerin verilemediği müddetler zarfında tatbik edilen usulü bilhassa muhterem Heyetinize arz etmek isterim.

Kanun ve Talimatnameler bu hükmü âmirdir. Örf ve âdetlerimiz de bu âmir hükmü takviye etmektedir. Fakat malzeme mevcut değildir. Bütün komutanlar da bu kanunun tatbikini, örf ve âdetlerden gelen bir hassasiyetle tatbik etmektedir. Hepinizin başına geldi, yaptık. Kendi birliğimizde bulunan tabanca ve dürbünler o ahvalde kullanılmadı, kanun hükmü yerine geldi, örf ve âdet yerine geldi. Fakat bu birlikte silâh ve dürbün taşıması icabeden subaylar silâhsız ve tabancasız kaldı. Bunun gerek barış zamanı eğitimi bakımından, bilhassa sefer bakımından büyük mahzurlar tevlidedeceğini izaha lüzum görmüyorum. Bu mahzuru önlemek bakımından, son senelerde bizim memleketimizde de tabanca imal edilmiş olması dolayısiyle, subaylara kısmen kendi paralariyle tabanca temin edildi. Fakat kendi parasiyle tabanca almak mevzuunda, tabanca fiyatlarının her yıl biraz daha artmış olması yüzünden bütün subaylar tabanca temin edemedi. Bu sebeple evvelce arz ettiğim mahzur hâlâ devam edegelmektedir. Teçhizat bedellerinin mahdut oluşu yüzünden harb senelerinden sonra bâzı sınıflar hiçbir şey temin edememişlerdir. Buna rağmen dışardan temin edilen silâhlar da pahalı ve halen de böyle olduğu için bugün Hükümet kendi memleketimizde yapılmakta olan tabancaları subaylarımıza satmak suretiyle, bu mahzurun telâfisi cihetini araştırmıştır. Bu mahzur bu şekilde telâfi edilse dahi, hiç kimsenin zorlanmıyacağı gibi, hiçbir subay ve memur da bu malî külfet altında bırakılamaz. Ancak yine kanunun hükümlerinin tatbiki suretiyle bâzılarına verilecek, hiçbir zaman bu Meclise iktiran etmiyecek ve kanunun emrettiği şekilde silâhı taşıyacaktır. Fakat buna göre asıl silâh taşıması lâzımgelenlerden gayrısı taşıyabilecek fakat yine, belki lüzumlu olanlar taşıyamıyacaktır. Bu bakımdan kanunun kabulü lâzımdır. Hizmetin, yine kanunun emrettiği şekilde yerine gelmesi için zaruridir.

Bu zaruretler dahi kanunun kabul edilmesi için kâfi iken, bilhassa bâzı psikolojik noktaları ordu içinden yeni çıkmış bir insan olarak, Muhterem Heyetinize arz etmekte büyük faydalar mütalâa ederim.

Muhterem arkadaşlarım; bilmiyorum Muhterem Heyetin içinde oğlunu, büyük bir feragat ve fedakârlık mesleki olan orduya gönderirken daima, «oğlum kılınç kuşanacaktır» diye iftihar eden, sevinç ve huzurla gözleri yaşaran bir Türk anası görmemiş veya duymamış olsunlar. Eminim ki, her ailede mutlaka birkaç subay, Muhterem Senato üyeleri yakınlarından veya hısım ve akrabalarından bu gibi huzur, zevk ve iftihar verici hâdiseleri bizzat müşahede etmişlerdir.

Bunun bir de genç subay üzerinde psikolojik tesirlerini, bu hayatı bizzat yaşamış bir insan olarak huzurunuza getirmek isterim.

Genç yaşta daha çok rakam, daha büyük istikbal vâdeden birçok mesleklere girmek imkânı varken, kendisini orduya sevk eden âmillerin tesiri altında Harb Okulunu bitirip ordu saflarına katılacağı gün subaylara verilen bu silâh, evvelce kılıçla sembolize edilirken, tekniğin ilerlediği bu asırda kılıç yerine silâh geçmiştir; Hükümet tarafından, Devlet tarafından kendisine verilecek bir tabancanın genç subay üzerinde yapacağı moral tesirini yaşamış bir insan olarak takdirlerinize arz etmek isterim.

Psikolojinin gerek barış zamanında, gerek savaş içinde en büyük unsur olduğu bugün tebellür etmiş vaziyettedir. Bu bakımdan psikolojinin bu genç subay üzerinde yapacağı tesiri asla ihmal etmiyeceğiz.

Uzun sürecek hizmet yıllarında kullanılmak üzere verilen bu tabancayı, emekli olduktan sonra da hayatının en kıymetli hâtırası olarak evinin baş köşesine asmayı itiyat edinen bir subay olarak, bu hususu da yüksek takdirlerinize arz ederim.

Muhterem arkadaşlarım; meslek hayatı boyunca, yabancı memleketlerde vazife almış ve yabancı memleket ordularında tetkikler yapmış bir arkadaşınız olarak, şunu arz etmek isterim ki, dünyada hiçbir memlekette örf ve âdet, meslekî örf ve âdet, askerlik mesleki kadar birbirine yakın ve yeknesak değildir. Yani, dünyanın her ordusundaki örf ve âdetler aşağı - yukarı birbirlerine yakındır. Yabancı memleketlerde bugün, mesleke yeni giren bir subaya veya onların hayatları boyunca kendilerine sağlanmakta olan imkânlar, bizim ordumuzda verilen haklardan ve imkânlardan çok daha fazladır. Hattâ kıyas kabul etmiyecek kadar fazladır. Türk subayı her bakımdan büyük fedakârlık ve feragatle çalışmaktadır. Bâzı kimseler bu türlü hareketlerin antidemokratik olduklarından bahsederler. Hayır arkadaşlar, bu antidemokratik olamaz. Amerika'da, İngiltere'de, İsveç'te ve Almanya'da veya hiçbir yerde, hattâ Rusya'da veya Orta - Doğu memleketlerinde, subaylara verilen hak ve imtiyazlar, bizimle mukayese edilemez. Bu memleketlerin her biri teker teker incelenirse, bizim subaylıktan ayrılırken veya girerken sağladığımız imkânlara bakılırsa biz onlara nisbetle hiçbir şey vermiyoruz, demektir. Türk subayı her halde, her hâdise karşısında, bütün emsallerinden daha feragatkâr ve daha fedakâr olduğunu ispat etmiştir. Bunu yüksek takdirlerinize arz etmekte, açıklamakta, misal vermekte bir fayda görmüyorum. Müşahedeleriniz eminim ki, benimkinden de daha kuvvetlidir.

Esasen Millî Savunma ve Bütçe komisyonları da bu kanunun hukuki ve maddi bakımdan teferruatiyle incelediklerine göre, Yüksek Heyetinizin bu hususları dikkat nazara alacağından eminim.

Şahsi kanaatim, bu şartlar altında bu kanunun kabulü lâzım değil, elzem, hattâ zaruret olduğu mahiyetindedir.

Muhterem arkadaşlarım; bütün bu duruma rağmen kanun teklifinin bugüne kadar ordusundan hiçbir şey esirgememiş bulunan Millet Meclisi tarafından reddedilmiş olmasını ne hukuki, ne kanuni, ne mantıki hiçbir sebeple izah edemiyorum. Bunda olsa olsa, Millet Meclisinin bu kararında, Yüksek Senatonun hiçbir parti mülâhazasına dayanmaksızın asla tasvibetmiyeceği bâzı hissi sebepler mevcudolabilir. (A. P. sıralarından, «Yok öyle bir şey» sesleri) Zaten ben de «olsa olsa» tâbirini kullandım. Bu bir ihtimaldir; istiyen iştirak eder, istemiyen iştirak etmez. Keza, «Muhterem âzaların asla tasvibetmiyeceği» tâbirini kullandım, bu reaksiyondan zaten emindim. Binaenaleyh, söylediğim çıktı.

Hayatını büyük bir fedakârlıkla şerefli Türk Ordusuna bağlıyan genç asteğmenler, sizi temin ederim ki, Türk Milletinin yüksek Parlâmentosunun bu itimat ve iltifatına lâyıktır. Karar Yüksek Heyetinizindir. Saygılarımla. (Ortadan alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Ali Aksoy.

ALİ AKSOY (Çanakkale) — Muhterem arkadaşlar, Bugün huzurunuza getirilmiş olan 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısının Yüksek Heyetinizce kabulü takdirinde, harb okullarımızdan mezun olacak olan genç subaylarımıza vereceğimiz bu tabancalar, Türk milletinin subayına olan güveninin bir ifadesi ve tezahürü olarak, ona tıpkı üniforma gibi verilecek ilk mükâfat ve armağan olacaktır.

Subay da bu armağanı en kutsal bir emanet olarak askerliği boyunca belinde taşımak suretiyle vazife şuur ve haysiyetini daima duyacak ve deruhde ettiği hizmet ve vazifenin önemini ona hatırlatacak, o armağana, bu teveccüh ve bu itimada lâyık olabilmenin derin haz ve sorumluluğunu en tehlikeli anlarda dahi ona hatırlatmak suretiyle, uhdesine mevdu vecibeleri ifaya onu azim ve cesarete sevk edecektir.

Tabancaların bu subaylara yapılacak ilk resmi tahlif sırasında bilhassa bir törenle verilmesi de şayanı arzu ve temennidir.

Atatürk merhum 1930 yılında Tekirdağ'ındaki alayımızı teftişlerinde, genç subaylara hitaben yaptığı bir konuşmada şu veciz cümle ile konuşmasını bitirmişti: «Sizlere verebildiklerimiz bugün ifa etmekte olduğunuz hizmet ve vazifelerinizin karşılığını değil, fakat bir gün bu topraklar için akıtacağımız kanlarımızın bedelidir» demişlerdi.

Evet muhterem arkadaşlarım.

Genç subaylarımız, vereceğimiz maddi değeri 300 lirayı geçmiyen bu silâhları ona armağan eden aziz Türk Milletinin bu lûtufkâr mükûfatı en kutsal bir emanet olarak saklayacaklardır. Bir gün bu silâhlar: Yurdumuzun ve Türk Milletinin istiklâl ve şerefinin korunması uğrunda canlarını verecek olan bu kahraman evlâtlarını şerefle dolu mukadder âkibete seve seve götürecek; bu suretle de bu millet emanetinin ve mükâfatının bedelini; elbette akıtacakları temiz kanlariyle bol bol ödemiş olacaklardır. Takdir Yüksek Senatonundur.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Kalpakıoğlu.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Efendim, mevcut askerî kanunlara ve İç Hizmet Talimatnamesine göre, subaylara birer dürbünle tabanca verilmesi zaruridir. Bundan tabiî bir şey olamaz. Hakikaten bir insan subay olsun da tabancası olmasın mümkün mü? Vazifesi icabı, olacak. Ve nitekim bunu düşünen kanun vâzı da subayların dürbünle, tabanca taşımaları mecburiyetini kendilerine tahmil etmiştir. Ancak bu mecburiyete rağmen ortada malî bir mevzu var. Verilen teçhizat bedeli bu iki şeyi temine yetecek kadar kifayetli değildir. Kifayetli olmadığından bunların, birliklerin mirî eşyası arasından zaman zaman temin edildiğini ve birçoklarının da şahıs tarafından temin edildiğini benden evvelki asker arkadaşımdan öğrenmiş bulunuyorum. Şimdi bu kanuna neden lüzum vardır, eğer lüzum varsa neden dürbün ile tabanca her ikisi birden bu kanunun şümulü içine alınmıyor da yalnız tabanca alınıyor? Mademki kanunlar her ikisini de taşımak mecburiyetini tahmil etmektedir, eğer buna zaruret varsa ki «kanuna madde konulmuş tatbik edilmektedir» kanun tasarısı her ikisinin verilmesi zımnında yüksek huzurlarınıza gelirdi. Böyle yapılmamış, biri diğerinden tefrik edilmek suretiyle yalnız tabanca verilmesi hakkında teklifle gelinmiştir. Birinci yanlış yol budur. Bana göre bu kanuna lüzum yoktur. Mademki subay, sivil değil, tabancalı insandır, o halde bu kanunun vaz'ının gayesi de şudur; Hükümet bunu teminle mükelleftir. Duydum ki, Millî Müdafaa Vekâleti bu yolda hazırlık yapmaktadır ve bu hususta tahsisat ayrılmıştır. Veya tahsisat ayrılmak üzeredir.

Yine konuşan arkadaşların ifadelerinden anladığımıza göre, Harb Okulunu bitiren subaya, mektepten çıkarken, teçhizat bedeli olarak 800 lira civarında bir para verilmekteymiş. Anlaşılıyor ki, bu para kâfi gelmiyor. Kâfi gelmiyorsa bunun çaresini Millî Müdafaa Vekâleti düşünsün. Gelecek sene için bütçesine yeteri kadar tahsisat koysun.

Subayların tabanca ve dürbün taşıması mecburiyetini vaz'eden kanun bugün meri olduğuna göre, Millî Müdafaa Vekâleti bu meseleyi halletsin. Bu hususta malûmu ilâm kabilinden yeni bir kanun getirmeye lüzum yoktur. Şayet bir zaruretse, ikisinin birlikte verilmesi gerekir. Verilemiyecekse bu hususun iç hizmet talimatnamesinden veya diğer kanunlardan kaldırılması lâzımdır. Kaldırılamıyacağına göre, subay, bunu taşımak mecburiyetinde olduğuna göre, bunu, subayın bağlı olduğu birliklerin veya vekâletin düşünmesi icabeder. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Turhangil.

FİKRET TURHANGİL (Aydın) — Efendim, bendeniz kanunun heyeti umumiyesi üzerinde değil, geçici madde üzerinde konuşacağım. Hükümet 30 Ağustos 1959 tarihinden itibaren subay nasbedilmiş bulunanlara bir tabanca tahsis ve bedelinin verilmesi kanununu sevk etmiş bu-

lunmaktadır. 30 Ağustos 1959 tarihinden bu yana 3 sene bir ay geçmiştir. Bu devrede icrayı Hükümet edenlerin bu boşluğu görmesi ve doldurması için teşebbüse geçmeleri lâzımgelirdi. Bunu niçin görmemişler ve bize bugün kanunluk vasfını taşımıyan kanunları getirmişlerdir. Bunu söylemekteki maksadım, muvakkat madde ile eski zamana aidolan ve bugüne kadar yapılmamış bulunan bir işin sağlanmasını teminen buraya getirilmesinden ibarettir. Hepinizin malûmu bulunduğu üzere kanunlar ana prensip itibariyle hiçbir zaman makabline şâmil değildirler. Bugün bu kanunla bu muvakkat maddeyi kabul ettiğimiz takdirde bundan evvel yapılmış bulunan ihmallerin telâfisini üzerimize almış bulunuyoruz. O bakımdan ben komisyonun muvakkat maddesinin aleyhindeyim. Yüksek Senato eğer bu tabanca mevzuuna girecek olursa ancak, tasarruf hakkını haiz olduğu bugünden itibaren yeni nasbedilen subayları düşünmek zaruretindedir.

Kaldı ki, sayın Millî Savunma Bakanından, niçin 30 Ağustos 1959 dan itibaren de, niçin 30 Ağustos 1958 den itibaren, değil, diye sormayı düşündüm. Acaba o zamana kadar bu silâhlar veriliyordu da, ondan sonra verilmemiş mi? Böyle ise sebebi nedir? O zamandan evvel de verilmemişse niçin 1959 dan evvelkiler ayrı tutuluyor?

Eğer, silâh verilmesi mecburi idiyse, bu vazife neden ifa edilmemiştir. Vazife ifa etmiyenleri, etmiyenlerle başbaşa bırakmak zaruretindeyiz. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz istiyen var mı efendim? Buyurun, Sayın Bakan.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI İLHAMİ SANCAR (İstanbul Milletvekili) — Muhterem Senato üyeleri, bu kanunun tümü üzerinde bir izahta bulunacak değilim. Yalnız bir, iki noktaya işaret etmek isterim. Deniyor ki, niçin tabanca veriliyor da dürbin verilmiyor. Tabanca, memleket imalâtıdır. Ve hayati zarureti vardır. Dürbünün ise hayati zarureti bulunmadığı gibi dövize muhtaç ve tedariki güç ve masrafı ağırdır. Şimdilik bu teklifle gelinmemiş bulunuluyor.

Kanunların makable teşmili, bu gibi bahislerde caizdir arkadaşlarım. Vatandaşa külfet tahmil eden birtakım kanunlar müstesna onun dışındaki kanunların makabline teşmili mümkündür. Bu, bir külfet değildir. Bilâkis telâfi temin etmektedir. Daha evvel şu tarihte niçin teşmil edilmiştir de ondan evvelkilere teşmil edilmemiştir diye sorulmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, bir tarihte, 27 Mayıs İnkılâbını müteakip, o senenin harbiye mezunlarına zamanın idaresi başında bulunan bir zat tabanca vermiştir ve bu tabancalar da bu kanundaki hükme istinaden verilmiştir. Biz hükümlerin her mercide ayrı ayrı nasıl tefsir edildiklerini bilmekte ve görmekteyiz. Maliyede başka türlü, Divanı Muhasebatta daha başka türlü nasıl tefsir edildiğini pekâlâ bilmekteyiz. İşte bu zarurettir ki, bizi kanun tadiline zorlamıştır. Onun için eskiden verilene de teşmil ederek bu teklifi huzurunuza getirmiş bulunuyoruz.

Bu gayet sade bir tekliftir. Harb Okulunu bitiren bir subaya bir tabanca verilmesinin ne kadar lüzumlu olduğunu benim değil, küçük çocukların bile takdir edeceğini takdir edersiniz.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Ferit Alpiskender.

FERİT ALPİSKENDER (Manisa) — Muhterem arkadaşlar, ordumuzun şerefli subaylarını silâhlarla teçhiz etmek emelimizdir. Böyle tabanca gibi eski kılıcın yerine geçmiş bir hâtırayı onlardan esirgemek kimsenin aklından geçmez. Ancak bu hususta kanunların makabline şâmil olmaması zımnında ihtirazi bir kaydımız vardır. Bu haricolmak üzere bundan sonra ve kanunun neşri tarihinden itibaren subaylarımıza birer tabanca ve kanunda derpiş edilen diğer hususatın verilmesini arzu ve temenni ediyoruz.

Muhterem arkadaşlarım, Millî Savunma Bakanı da esasen vatandaşa külfet tahmil eden hususatın makable teşmil edilemiyeceğini buyurdular. Bunda dikkat buyurursanız Hazineye külfet tahmil ediliyor. Bu külfet millete de şâmildir. Çünkü Hazineden çıkacak olan masrafların vergiler yolu ile doğrudan doğruya millete de intikal ettiği bir bedahettir. Bu itibarla arkadaşlarımız bu muvakkat maddenin çıkarılması suretiyle kanunu kabul etmektedirler. Ben de bu kanunun tümü üzerindeki görüşümüzün müspet olduğunu yüksek huzurunuzda bilhassa belirtmekte fayda umarım.

BAŞKAN — Suphi Gürsoytrak.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabii Üye) — Muhterem arkadaşlarım, kanunun tümü üzerinde ve lehinde beyanlarda bulunan arkadaşları şükranla karşılamak isterim. Yalnız geçici mad-

de hakkında ifade buyurulan itirazî noktalar üzerinnde Yüksek Heyetinizi aydınlatmak ve iktidarım nisbetinde cevap vermek üzere söz almış bulunuyorum. Hepinizin yüksek malûmları olduğu üzere Türkiye bugün bir intikal devresi içindedir. Arkadaşımız Turhan Bey haklı olarak ifadede bulundular ve dediler ki; 1959 senesinde dağıtılan tabancaların külfeti niçin bize tahmil edilmekte ve bizler zor durumda bırakılmaktayız? Niçin bu iş zamanında yapılmamıştır? Arkadaşımız haklı olarak ifadede bulundular. Türkiye'de o tarihten bugüne kadar bu gibi basit işleri dikkat nazara alacak kadar o zamanın idarecileri vazife başında bulunmadılar. Bunu da kendi takdirlerine hürmetle arz etmek isterim. Gönül arzu ederdi ki, zamanın idarecileri tarafından bu mesele müspet bir şekilde halledilmiş olsun. Fakat Sayın Millî Savunma Bakanının da ifade ettikleri gibi, bu vazife ifa edilmiş, yapılmış ve 4608 sayılı Kanunun mevzuatı içerisinde olduğu kabul edilmiş, fakat çeşitli bakanlıklar arasındaki noktai nazarlardan müspet bir neticeye ulaştırılamamış, bundan dolayı da zamanımıza kadar intikal etmiştir. Eğer arkadaşlarım bu husus üzerinde durmazlarsa yapıcı ve müspet bir kanunu el birliği ile çıkarmış olacağız. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım, Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının 10 ncu maddesinin açık oylama neticesini arz ediyorum. Açık oya (95) üye katılmıştır. (93) kabul, (1) ret, (1) çekinser vardır. Kanun saltçoğunlukla kabul edilmiştir.

Keza bundan evvelki aynı tasarının 13 ncü maddesinin oylama neticesini arz ediyorum. İştirak (102), kabul (101), (1) çekinser vardır, madde saltçoğunlukla kabul edilmiştir.

Geçici maddenin oylaması sona ermiştir. Tasnif neticesini bilâhara arz edeceğim.

Yalnız komisyon Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının 12 nci maddesini tadil şekliyle, yani 9 ncu maddedeki fıkraları tesbit suretiyle yüksek huzurlarınıza getirmiştir. Tensibederseniz evvelâ bunu halledelim. (Muvafık sesleri) Şimdi komisyondan gelen maddeyi okuyoruz.

MADDE 12. — Bakanlar 9 ncu madde gereğince kesinleşen kararlar hakkında yaptıkları işlemi, aynı maddenin son fıkrası uyarınca kendilerine yapılan bildiri tarihinden itibaren altmış gün içinde Karma Komisyon Başkanlığına yazı ile bildirirler. Bu bildiriler, 7 nci madde bahis konusu cetvelde ayrı bir kısımda yayınlanmakla beraber, Karma Komisyon genel kurulu bunlardan lüzumlu gördüklerinin Yasama Meclislerinde görüşülmesini istiyebilir. Karma Komisyonun evvelce verdiği karar itiraz edilmeden kesinleşmiş olması halinde, komisyon kendi görüşünü belirten bir rapor hazırlıyarak C. Senatosu Başkanlığına sunar.

Karma Komisyonun evvelce verdiği karara itiraz edilmiş ve bu karar 9 ncu maddeye göre işlem yapılarak kesinleşmiş ise bu takdirde, Karma Komisyon raporunu mesdeyi ilk defa görüşmüş olan Meclise sunar.

Her iki halde de 9 ncu maddenin 3 ve 4 ncü fıkraları uygulanır.

İlgili Bakanlık 1 nci fıkra uyarınca yapılması gereken bildiriyi yapmadığı takdirde aynı fıkra hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Söz istiyen?.. Yok. 12 nci maddeyi tadil edilmiş şekliyle açık oylarınıza arz ediyorum.

Efendim, Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı üzerinde görüşmelere devam ediyoruz. Bu tasarı üzerinde başka söz istiyen olmadığına göre maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek Kanun

MADDE 1. — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren yeniden nasbolunan subaylarla, hazarda muvazzaf sınıfa nakledilen yedek subaylara ve subay sınıfına geçirilen subaylara bir defaya mahsus olmak üzere kılıfı, yedek şarjörü, harbisi, tarifnamesi, iki talim mermisi ve yirmi beş aded harb mermisi ile birlikte birer aded ordu tipi tabanca verilir.

MUHİDDİN KILIÇ (Konya) — İvedilikle müzakere hususu oya konulmamıştır.

BAŞKAN — Doğrudur. Hakikaten Başkanlığın bir zühulü olmuştur. Maddelere geçmeden evvel düzelteyim. Özür dilerim. Tasarının ivedilikle müzakeresini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeler üzerinde söz istiyen var mı efendim?. Yok.. O halde birinci maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — 30 Ağustos 1959 tarihinden itibaren muvazzaf subay nasbolunanlar da birinci madde hükümlerinden istifade ederler.

BAŞKAN — Geçici madde hakkında bir önerge vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Hukuk tekniği ve kanunların «umumi olma» vasfına aykırı bulduğum geçici maddenin kaldırılmasını arz ve teklif ederim.

Rize
Necip Danışoğlu

BAŞKAN — Bu önerge hakkında söz istiyen var mı? Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI İLHAMİ SANCAR (İstanbul Milletvekili) — Muhterem arkadaşlarım, bu geçici madde bir vaziyeti tamir edecek bir maddedir. Bu geçici madde şayet kabul eilmezse, bir sınıf mezunlarından millet adına kendilerine hediye edilmiş, verilmiş olan tabancaların geri istenilmesi gibi nahoş bir vaziyet hâsıl olacaktır. Veya, bunu iyi niyetle veren zatın tazmini gibi bir güç vaziyetle karşı karşıya kalacağız. Bunu hiçbirinizin teeviz etmiyeceğine inanarak bunun aynen kabulünü istirham ediyorum.

BAŞKAN — Geçici madde hakkında söz istiyen?...

MEHMET İLKUÇAN (Antalya) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

MEHMET İLKUÇAN (Antalya) — Sayın Başkan, Sayın üyeler. Muamelede eksiklik, bugünkü diğer mühim işler arasında bu kanunla istenen hususlar, zamanın idarecileri tarafından yerine getirilmemişse üç sene bir ay hesabiyle o devrede mezun olan, Harb Okulundan mezun olan subayların bunda suçu nedir?.

Kanaatim odur ki, bir hakkın tashihi için başka bir melce bulunmadığına göre ek maddeyi kabul etmek suretiyle bu usülsüzlüğü, bu haksızlığı ortadan kaldırıp tabanca alanların içinde bir ukte yaratmamak icabeder kanaatindeyim.

Hürmetlerimle. (Ortadan, alkışlar)

BAŞKAN — Önergeyi tekrar okutuyorum.

(Necip Danışoğlu'nun önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi okutuyorum.

(Geçici madde tekrar okundu.)

BAŞKAN — Geçici maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Tasarının tümü üzerinde lehte ve aleyhte olmak üzere birer kişiye söz vereceğim. Buyurun Sayın Dikeçligil.

HÜSNÜ DİKEÇLİGİL (Kayseri) — Muhterem arkadaşlarım, arkadaşlarımızın izah ettiği gibi, hakikaten Türk Milletinde üç şey mukaddestir : Silâhı, atı, hanımı. (Gülüşmeler)

Bu mukaddes emaneti, Yüksek Senato subaylarımıza tevdi ediyor. Vatan çocuklarının, mukaddes ordu mensuplarının bu silâhları ecdadına lâyık bir şekilde kullanacaklarına itimadımız vardır. Çünkü, ecdadımızda bir kılıç kuşanma merasimi vardır. Harb Okulundan mezun bu genç arkadaşlarımız da tabancalarını kuşanacaklardır. Bunu bir Türk olarak memleketimizin ve milletimizin selâmetine kullanacaklarına eminim. Bu kanun vatan çocuklarına hayırlı ve uğurlu olsun. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN — Tasarının heyeti umumiyesini açık oyunuza arz ediyorum. (Açık oya sunulmaz sesleri) (Ekseriyet yok sesleri)

86 S. Sayılı kanun tasarısının geçici maddesinin oylamasına (94) arkadaş iştirak etmiş, (93) kabul, (1) çekinser, salt çoğunlukla madde kabul edilmiştir.

3. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı tarafından verilip bilâhara Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen ile 9 arkadaşı tarafından tekabbül edilen 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifi hakkında Millet Meclisince kabul edilen rapor ve Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Anayasa ve Adalet komisyonları raporları (M. Meclisi 2/77, C. Senatosu 2/8) (S. Sayısı: 41 e ikinci ek) (1)

BAŞKAN — Bu rapor hakkında bir önerge var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler bölümünde bulunan 41 e ikinci ek sıra sayılı kanun teklifinin öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Tabiî Üye	Amasya
Suphi Gürsoytrak	Macit Zeren
Balıkesir	
Kadri Öztaş	

BAŞKAN — Tasarının öncelik ve ivedilikle müzakere edilmesi için bir önerge verilmiştir. İlk defa öncelikle müzakere edilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle müzakeresini maddelerin müzakeresine geçtiğimiz zaman oylarınıza sunacağım.

Bu kanun tasarısı da miadı içinde sayın üyelere tevzi edilmiştir. Sayın üyelerin bu müddet içinde kanun tasarısının gerekçesi ve maddelerin heyeti umumiyesini okumuş oldukları muhakkaktır. Ancak İçtüzüğe uyarak gerek gerekçenin, gerek maddelerin heyeti umumiyesinin okunmasına lüzum olup olmadığını tekrar oylarınıza arz edeceğim.

Okunmasını kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen varsa lûtfen isimlerini yazdırsın.

MUAMMER OBUZ (Konya) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Obuz.

MUAMMER OBUZ (Konya) — Efendim, tasarının tümü üzerinde görüşmelere geçmeden evvel, gayet kısa ve usule mütaallik bir mâruzatta bulunmak istiyorum.

Mâlûm olduğu üzere, bu kanun teklifi Mehmet Ünaldı arkadaşımız tarafından yapıldıktan sonra, Büyük Millet Meclisinde normal seyrini takibetmiş ve Senatoya intikal etmiş bulunmakta idi. Teklifin burada görüşülmesi esnasında, teklif sahibi arkadaşımızın kanun teklifini geri istemesi üzerine İçtüzüğün 86 ncı maddesi hükmüne uyularak Senato Heyeti Umumiyesi teklifi, teklif sahibinin talebi veçhile, iadeye karar verdi. Bendenizin kanaatine göre bu meseleyi âriz - amik tetkik eden Senato Anayasa ve Adalet Komisyonunun raporuna ve Millet Meclisi Adalet Komisyonunun muhalefet şerhi veren arkadaşların beyanlarına göre, Heyeti Umumiyenin iade mevzuunda verdiği karar yerindedir, doğrudur. Binaenaleyh, bunun üzerinde yapılacak bir muamele kalmamış bulunmakta idi. İçtüzük hükümlerine göre bu teklif artık muallâktadır, süspandır. Senato Riyaseti meseleyi böylece Millet Meclisine havale ettiği anda Millet Meclisinden bâzı mebus arkadaşlarımız Mehmet Ünaldı'nın teklifini takabbül ediyorlar. Bu takdirde reddine Senatomuzca karar verilen bir teklifin bâzı milletvekilleri tarafından takabbül edilip edilmiyeceği meselesi ortaya çıkıyor. Büyük Millet Meclisi meseleyi Anayasa Komisyonuna havale ediyor. Anayasa Komisyonu yarıdan bir fazla ekseriyetle toplanıyor, 4 muhalif ve 4 muvafık, Reisin iltihakiyle Senatonun geri istediği kanun teklifini iade etmek yetkisini haiz olmadığını, çünkü, Anayasanın hükümlerinin Senatonun vereceği kararları tâyin ve tahdidettiğini beyanla bizim mukaddema verdiğimiz Heyeti Umumiye kararını nev'ama iptal ediyor ve Meclis Riyasetinin bir yazısiyle bu muameleye aidolan raporlar Senato Riyasetine intikal ediyor. Senato Riyaset Divanı da meseleyi Bütçe Komisyonuna havale ediyor. Bütçe Komisyonu meselenin ehemmiyetine binaen, bu mevzuun bir kere de Anayasa ve Adalet

---

(1) 41 e ikinci ek basmayazı tutanağın sonundadır.

komisyonlarında tetkikini lüzumlu görüyor. Senato Anayasa ve Adalet Komisyonu meseleyi âriz - amik inceleyip, mukaddema Heyeti Umumiyece verilen kararın Anayasa ve İçtüzük ahkâmına, mutabık olduğunu ve artık Senatoca yapılacak bir muamelenin olmadığı kararını veriyor. Şu kısa mâruzatımdan anlaşılacağı üzere her şeyden evvel tasarının tümü üzerinde görüşmelere geçmeden evvel meselenin aslını halletmemiz icabediyor.

Asıl mesele şu; biz Heyeti Umumiye olarak, teklif sahibinin geri almak istediği kanun teklifini, teklif sahibine iadeye karar vermeye yetkili miyiz, değil miyiz? Bunu tekrar müzakere edelim ve eski kararımızdan, yersiz bir teamül ihdas etmek endişesiyle, rücu etmiyelim. Bu maksatla bir önerge takdim ediyorum. Evvelâ Anayasa ve Adalet Komisyonu raporunun tetkik konusu yapılmını istiyorum. Kabulünü istirham ederim.

Hürmetlerimle.

FİKRET TURHANGİL (Aydın) — Sayın Başkan, beş arkadaşımla ayağa kalkmak suretiyle nısabın olmadığını arz ediyorum.

(Fikret Turhangil ve 4 arkadaşı ayağa kalktı.)

BAŞKAN — Görünüşe göre ekseriyet vardır, ekseriyetin olmadığı iddia ediliyor. Yoklama yapacağız.

MUCİP ATAKLI (Tabiî Üye) — Arkadaşlarımız koridorlardadır, teşrif buyursunlar, müzakerelere devam edelim.

BAŞKAN — Devamlı olarak davet ediyoruz ama.... Bu teklif karşısında, yoklama yapacağız.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının 12 nci maddesinin açık oylama neticesini arz ediyorum : (81) iştirak, (79) kabul ve (2) çekinser vardır, salt çoğunluk sağlanamamıştır.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabiî Üye) — Nısap durumunun ilânından önce söz almak istiyorum, efendim. (Nısap var mı, yok mu, önce ilân edilsin, sesleri)

BAŞKAN — Buyurun.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 - 92 nci maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna geçici 2 madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifi, âmme vicdanında büyük akisler yaratacak olan bir kanun teklifidir. Şubat ayından itibaren çeşitli İçtüzük meselesinden dolayı komisyonlar ve meclisler arasında gide - gele müspet bir neticeye bugüne kadar bir türlü ulaşmamıştır. Bu arada, Senatoya intikal ettikten sonra Anayasanın ilgili maddesine göre, şayet Yüksek Senatonuzda müzakere edilen bu kanun geçmezse, müddet aşımına uğramak suretiyle, Millet Meclisinden bize intikal ettiği gibi, otomatikman kanunlaşması ihtimali mevcuttur. Şu dakikada Senatoda alınan basit bir taktik icabı Adalet Partisine mensup bâzı arkadaşlarımız, maalesef, ekseriyeti düşürecek şekilde Genel Kurul toplantısını terk etmiş durumdadırlar. Ama Millete karşı vazifelerimiz vardır. Bu kanun hakkındaki görüşlerimizi mutlak bir açıklıkla, Anayasa nizamı içersinde ifade edebilmek için, eğer şimdi toplantı nısabı yoksa, Başkanlığa takdim edeceğim bir önerge ile Yüksek Senatonun gece toplanmasını teklif ediyorum. Radyo ile ilân etmek suretiyle sayın üyelerin davet edilmesini istirham ediyorum.

Hürmetlerimle (Sol ve orta sıralardan şiddetli alkışlar)

FİKRET TURHANGİL (Aydın) — Efendim, nısap olup olmadığını öğrenemedik. Eğer nısap yoksa, Yüksek Senato kürsüsü işgal edilemez. Eğer varsa devam edelim. Yoklamanın neticesinin arz edilmesini istirham ediyorum.

BAŞKAN — Bundan evvel yapılmış olan bir açık oylamanın neticesini tefhim ettikten sonra nısap durumunu arz edeceğim.

OSMAN HACIBALOĞLU (Tokat) — Açık oylamanın neticesini bildirdiniz. Nısabın olup olmadığını soruyorlar, lûtfen cevap veriniz.

MUAMMER OBUZ (Konya) — Muhterem arkadaşlarım, bendenizin mâruzatı, bu Yüce Meclisin nâçiz bir üyesi olarak hissiyatımı Heyeti Umumiyeye arz etmemden ibaret olacaktır.

Önümüze gelmiş bulunan kanun; vatan hainlerine, Anayasa suçlularına, hırsızlara, sahtekârlara tekaütlük hakkı tanıyacak olan hükümleri ihtiva etmektedir.

Aramızda bulunan bâzı arkadaşlarımızın, bu kanun çıkmadan evvel emellerine ulaşmak için salonu terk etmeleri Yüksek Senatonun kutsiyetini rencide edeceği gibi, Meclis çalışmalarını sabote etmekten başka türlü de mânalandırılamaz. Bendeniz de bu maksatla salonu terk edenlere teessüflerimi arz ederim. (Sol ve orta sıralardan şiddetli alkışlar, bravo sesleri)

BAŞKAN — Yoklama neticesini arz ediyorum.

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısının açık oylamasına (72) üye katılmıştır. (68) kabul, (2) ret, (2) çekinser vardır. Salt çoğunluk sağlanamadığından tasarı gelecek Birleşimde tekrar oylarımıza sunulacaktır.

(Ekseriyet yok sesleri)

Bu itibarla 20 . 9 . 1962 Perşembe günü toplanılmak üzere Birleşime son veriyorum.

Kapanma saati : 17,50

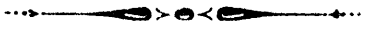

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeleriyle baş vurmaları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair Kanunun 1 nci maddesine verilen oyların neticesi

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı	:	185
Oy verenler	:	113
Kabul edenler	:	112
Reddedenler	:	0
Çekinserler	:	1
Oya katılmıyanlar	:	70
Açık üyelikler	:	2

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER

Ekrem Acuner
Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Fahri Özdilek
Selâhattin Özgür
Sıtkı Ulay
Ahmet Yıldız

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA

Mehmet Nuri Âdemoğlu
Mehmet Ünaldı (İ. Ü.)
Sakıp Önal (İ.)

ADIYAMAN

Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR

Rasim Hancıoğlu
Mustafa Yılmaz İnceoğlu

AĞRI

Veysi Yardımcı

AMASYA

Macit Zeren

ANKARA

Osman Alişiroğlu
Rifat Etker
Mansur Ulusoy

ANTALYA

Mehmet İlkuçan
Mustafa Özer

AYDIN

İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü
Fikret Turhangil

BALIKESİR

Enver Aka
Kadri Öztaş
Hasan Ali Türker

BİNGÖL

Sabri Topçuoğlu

BİTLİS

Cevdet Geboloğlu

BOLU

Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE

Âli Aksoy
Halit Sarıkaya

ÇORUM

Zeki Arsan
Alâeddin Çetin

DENİZLİ

Mehmet Emin Durul

DİYARBAKIR

İhsan Hamit Tigrel

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Nurettin Aynuksa
Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR

Naci Toros

GAZİANTEP

Zeki İslâm

GİRESUN

Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ

Âdil Türkoğlu

HATAY

Vehbi Aksoy

İÇEL

Cavit Tevfik Okyayuz

İSTANBUL

Şevket Akyürek
Fethi Başak
Celil Cevherioğlu
Ethem Menemencioğlu
Rifat Öztürkçine
Nurullah Esat Sümer
Sabahattin Tanman
Berç Turan

İZMİR

Ömer Lûtfi Bozcalı
Enis Kansu
Cahit Okurer
Hilmi Onat
Nevzat Özerdemli

KARS

Mehmet Hazer

KASTAMONU

Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KOCAELİ

Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Muhittin Kılıç
Muammer Obuz
Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Ferit Alpiskender (İ.)
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ

Cenap Aksu
Nedim Evliya

MARDİN
Kemal Oral
Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA
Muallâ Akarca

MUŞ
İhsan Akpolat

NİĞDE
Kudret Bayhan
İzzet Gener

ORDU
Şevket Köksal
Zeki Kumrulu

RİZE
Necip Danışoğlu

SAMSUN
Fethi Tevetoğlu

SİİRT
Lâtif Aykut

SİVAS
Hulûsi Söylemezoğlu

TRABZON
Yusuf Demirdağ

TUNCELİ
Mehmet Ali Demir

URFA
Vasfi Gerger

YOZGAT
Sadık Artukmaç

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Âmil Artus
Hidayet Aydıner
Esat Çağa
Ömer Ergün
Sadi Koçaş
Kâzım Orbay
Necati Özdeniz
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluç

[Çekinserler]

VAN
Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]

TABİÎ ÜYELER
Refet Aksoyoğlu
Suphi Gürsoytrak
Osman Köksal
Sezai O'Kan
Mehmet Özgüneş
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Muzaffer Yurdakuler

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA
Galip Avşar

AFYON KARAHİSAR
Celâl Tevfik Karasapan (B.)

ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Hıfzı Oğuz Bekata (B.)
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

BALIKESİR
Hamdi Oğuzbeyoğlu

BİLECİK
Talât Oran

BOLU
Rahmi Arıkan
Kâzım Yurdakul

BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (İ.)

ÇANKIRI
Hazım Dağlı

DENİZLİ
Cahit Akyar (İ.)

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Tahsin Banguoğlu

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Rasim Giray

ERZURUM
Nihat Pasinli (İ. Ü.)

ESKİŞEHİR
Gevsi Uçagök (İ.)

GAZİANTEP
Nizamettin Özgül

GİRESUN
Mehmet İzmen (B.)

GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

HATAY
Sabahattin Adalı

İÇEL
Talip Özdolay

İSPARTA
Suat Seren (İ.)

İSTANBUL
Özel Şahingiray

İZMİR
İzzet Birant

KARS
Sırrı Atalay (Baş. V.)
Turgut Göle

KAYSERİ
Suad Hayri Ürgüplü (Başkan)

KIRŞEHİR
Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ
Rifat Özdeş (İ.)

KÜTAHYA
Osman Cevdet Erkut

MALATYA
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MANİSA
Emin Açar

MUĞLA
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İbrahim Şevki Atasağun (Başkan V.)

ORDU
Eşref Ayhan

SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN
Cemalettin Bulak
Cahit Tokgöz

SİNOP
Suphi Batur

SİVAS
Ahmet Çekemoğlu
Rifat Öçten (B.)
Ziya Önder

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan (İ.)
Selâmi Üren

TOKAT
Zihni Betil
Osman Hacıbaloğlu

TRABZON
Şevket Buladoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA
Esat Mahmut Karakurt

UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu

YOZGAT
Neşet Çetintaş

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalın
Hasan Kangal
Enver Kök
Sahir Kurutluoğlu (B.)
Ragıp Üner
Adil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul	: 1
Samsun	: 1
Yekûn	2

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçe ile başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının 4 ncü maddesine verilen oyların sonucu

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı	:	185
Oy verenler	:	106
Kabul edenler	:	105
Reddedenler	:	0
Çekinserler	:	1
Oya katılmıyanlar	:	77
Açık üyelikler	:	2

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER

Venbi Ersü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Osman Köksal
Sami Küçük
Fahri Özdilek
Selâhattin Özgür
Sıtkı Ulay

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA

Mehmet Nuri Âdemoğlu
Mehmet Ünaldı
Sakıp Önal

ADIYAMAN

Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR

Rasim Hancıoğlu
Mustafa Yılmaz İnceoğlu

AĞRI

Veysi Yardımcı

AMASYA

Macit Zeren

ANKARA

Osman Alişiroğlu
Rifat Etker
Mansur Ulusoy

ANTALYA

Mehmet İlkuçan
Mustafa Özer

AYDIN

İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü
Fikret Turhangil

BALIKESİR

Enver Aka
Kadri Öztaş
Hasan Ali Türker

BİNGÖL

Sabri Topçuoğlu

BİTLİS

Cevdet Geboloğlu

BOLU

Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE

Âli Aksoy
Halit Sarıkaya

ÇORUM

Zeki Arsan
Alâeddin Çetin

DENİZLİ

Mehmet Emin Durul

DİYARBAKIR

İhsan Hamit Tigrel

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Nurettin Aynuksa
Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR

Naci Toros

GAZİANTEP

Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GİRESUN

Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ

Âdil Türkoğlu

İÇEL

Cavit Tevfik Okyayuz

İSTANBUL

Şevket Akyürek
Fethi Başak
Celil Cevherioğlu
Ethem Menemencioğlu
Rifat Öztürkçine
Nurullah Esat Sümer
Sabahattin Tanman
Berç Turan

İZMİR

Ömer Lûtfi Bozcalı
Enis Kansu
Cahit Okurer
Hilmi Onat
Nevzat Özerdemli

KARS

Sırrı Atalay
Mehmet Hazer

KASTAMONU

Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KOCAELİ

Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Muhittin Kılıç
Muammer Obuz
Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Ferit Alpiskender
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ

Cenap Aksu
Nedim Evliya

MARDİN

Kemal Oral
Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA

Muallâ Akarca

MUŞ

İhsan Akpolat

NİĞDE

Kudret Bayhan
İzzet Gener

RİZE

Necip Danışoğlu

SAMSUN
Fethi Tevetoğlu
SİİRT
Lâtif Aykut
SİVAS
Hulûsi Söylemezoğlu
TOKAT
Osman Hacıbaloğlu
TRABZON
Yusuf Demirdağ
TUNCELİ
Mehmet Ali Demir
YOZGAT
Sadık Artukmaç
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER

Âmil Artus
Hidayet Aydıner
Esat Çağa
Ömer Ergun
Sadi Koçaş
Kâzım Orbay
Necati Özdeniz
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluç

[Çekinserler]

VAN
Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Mucip Atakli
Emanullah Çelebi
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Sezai O'Kan
Mehmet Özgüneş
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA
Galip Avşar
AFYON KARAHİSAR
Celâl Tevfik Karasapan (B.)
ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Hıfzı Oğuz Bekata (B.)
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay
ARTVİN
Fehmi Alpaslan
BALIKESİR
Hamdi Oğuzbeyoğlu
BİLECİK
Talât Oran
BOLU
Rahmi Arıkan
BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (İ.)
Şeref Kayalar
ÇANKIRI
Hazım Dağlı
DENİZLİ
Cahit Akyar (İ.)
DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan
EDİRNE
Tahsin Banguoğlu
ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Rasim Giray
ERZURUM
Nihat Pasinli (İ. Ü.)
ESKİŞEHİR
Gavsi Ucagök (İ.)
GİRESUN
Mehmet İzmen (B.)
GÜMÜŞANE
Halit Zarbun
HATAY
Sabahattin Adalı
Vehbi Aksoy
İÇEL
Talip Özdolay
İSPARTA
Suat Seren (İ.)
İSTANBUL
Özel Şahingiray
İZMİR
İzzet Birant
KARS
Turgut Göle
KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Suad Hayri Ürgüplü (Başkan)
KIRŞEHİR
Ali Rıza Ulusman
KOCAELİ
Rifat Özdeş (İ.)
KÜTAHYA
Osman Ceydet Erkut
MALATYA
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin
MANİSA
Emin Açar
MUĞLA
Haldun Menteşeoğlu
NEVŞEHİR
İ. Ş. Atasağun (Başkan V.)
ORDU
Eşref Ayhan
Zeki Kumrulu
Şevket Köksal
SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kazım Yurdakul
SAMSUN
Cemalettin Bulak
Cahit Tokgöz
SİNOP
Suphi Batur
SİVAS
Ahmet Çekemoğlu
Rifat Öçten (B.)
Ziya Önder
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan (İ.)
Selâmi Üren
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Şevket Buladoğlu
Reşat Zaloğlu
URFA
Vasfi Gerger
Esat Mahmut Karakurt
UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu
YOZGAT
Neşet Çetintaş

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER

Cevat Açıkalın
Hasan Kangal

Enver Kök	Ragıp Üner
Sabir Kurutluoğlu (B.)	Âdil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Samsun	1
Yekûn	2

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair Kanunun 9 ncu maddesine verilen oyların sonucu

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı	:	185
Oy verenler	:	98
Kabul edenler	:	91
Reddedenler	:	5
Çekinserler	:	2
Oya katılmıyanlar	:	85
Açık üyelikler	:	2

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER

Vehbi Ersü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Osman Köksal
Sami Küçük
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA

Mehmet Ünaldı
Sakıp Önal

ADIYAMAN

Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR

Rasim Hancıoğlu

AĞRI

Veysi Yardımcı

AMASYA

Macit Zeren

ANKARA

Osman Alişiroğlu
Rifat Etker

ANTALYA

Mehmet İlkuçan
Mustafa Özer

AYDIN

İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü
Fikret Turhangil

BALIKESİR

Enver Aka
Kadri Öztaş
Hasan Ali Türker

BİNGÖL

Sabri Topçuoğlu

BOLU

Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE

Âli Aksoy
Halit Sarıkaya

ÇORUM

Zeki Arsan

DENİZLİ

Mehmet Emin Durul

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Nurettin Aynuksa
Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR

Naci Toros

GAZİANTEP

Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GİRESUN

Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ

Âdil Türkoğlu

İÇEL

Cavit Tevfik Okyayuz

İSTANBUL

Şevket Akyürek
Fethi Başak
Ethem Menemencioğlu
Rifat Öztürkçine
Nurullah Esat Sümer
Sabahattin Tanman
Berç Turan

İZMİR

Ömer Lûtfi Bozcalı
Enis Kansu
Cahit Okurer
Hilmi Onat
Nevzat Özerdemli

KARS

Sırr Atalay

KASTAMONU

Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ

Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Muhittin Kılıç
Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Ferit Alpiskender
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ

Cenap Aksu
Nedim Evliya

MARDİN

Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA

Muallâ Akarca

NİĞDE

İzzet Gener

RİZE

Necip Damışoğlu

SAMSUN

Fethi Tevetoğlu

SİİRT

Lâtif Aykut

SİVAS

Ahmet Çekemoğlu
Hulûsi Söylemezoğlu

TOKAT

Osman Hacıbaloğlu

TRABZON

Yusuf Demirdağ

TUNCELİ
Mehmet Ali Demir
YOZGAT
Sadık Artukmaç

ZONGULDAK
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Hidayet Aydmer
Esat Çağa
Ömer Ergün
Kâzım Orbay
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluç

[Reddedenler]

İSTANBUL
Celil Cevherioğlu
MUŞ
İhsan Akpolat

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Âmil Artus
Sadi Koçaş
Necati Özdeniz

[Çekinserler]

DİYARBAKIR
İhsan Hamit Tigrel

VAN
Faruk Işrk

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Sıtkı Ulay
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER
ADANA
Mehmet Nuri Âdemoğlu
Galip Avşar
AFYON KARAHİSAR
Mustafa Yılmaz İnceoğlu
Celâl Tevfik Karasapan
ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Hıfzı Oğuz Bekata
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy
ARTVİN
Fehmi Alpaslan
BALIKESİR
Hamdi Oğuzbeyoğlu
BİLECİK
Talât Oran
BİTLİS
Cevdet Geboloğlu
BOLU
Rahmi Arıkan
BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (İ.)
ÇANKIRI
Hazım Dağlı
ÇORUM
Alâeddin Çetin
DENİZLİ
Cahit Akyar (İ.)
DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan
EDİRNE
Tahsin Banguoğlu
ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Rasim Giray
ERZURUM
Nihat Pasinli (İ. Ü.)
ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök (İ.)
GİRESUN
Mehmet İzmen
GÜMÜŞANE
Halit Zarbun
HATAY
Sabahattin Adalı
Vehbi Aksoy
İÇEL
Talip Özdolay
İSPARTA
Suat Seren (İ.)
İSTANBUL
Özel Şahingiray
İZMİR
İzzet Birant
KARS
Turgut Göle
Mehmet Hazer
KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Suad Hayri Ürgüplü (Başkan)
KOCAELİ
Rifat Özdeş (İ.)
KONYA
Muammer Obuz
KÜTAHYA
Osman Cevdet Erkut
MALATYA
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin
MANİSA
Emin Açar
MARDİN
Kemal Oral
MUĞLA
Haldun Menteşeoğlu
NEVŞEHİR
İ. Ş. Atasağun (Başkan V.)
NİĞDE
Kudret Bayhan
ORDU
Eşref Ayhan
Şevket Köksal
Zeki Kumrulu
SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul
SAMSUN
Cemalettin Bulak
Cahit Tokgöz

SİNOP
Suphi Baştur

SİVAS
Rifat Öçten
Ziya Önder

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan (İ.)
Selâmi Üren

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Şevket Buladoğlu (B.)
Reşat Zaloğlu

URFA
Vasfi Gerger
Esat Mahmut Karakurt

UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu

YOZGAT
Neşet Çetintaş

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalın
Hasan Kangal
Enver Kök
Sahir Kurutluoğlu (B.)
Ragıp Üner
Âdil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Samsun	1
Yekûn	2

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının 10 ncu maddesine verilen oyların sonucu

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı	:	185
Oy verenler	:	95
Kabul edenler	:	93
Reddedenler	:	1
Çekinserler	:	1
Oya katılmıyanlar	:	88
Açık üyelikler	:	2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER

Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Osman Köksal
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA

Mehmet Ünaldı
Sakıp Önal

ADIYAMAN

Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR

Rasim Hancıoğlu

AĞRI

Veysi Yardımcı

AMASYA

Macit Zeren

ANKARA

Osman Alişiroğlu
Rifat Etker

ANTALYA

Mehmet İlkuçan
Mustafa Özer

AYDIN

İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü

BALIKESİR

Enver Aka
Kadri Öztaş
Hasan Ali Türker

BİNGÖL

Sabri Topçuoğlu

BOLU

Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE

Halit Sarıkaya

DENİZLİ

Mehmet Emin Durul

DİYARBAKIR

İhsan Hamit Tigrel

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Nurettin Aynuksa
Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR

Naci Toros

GAZİANTEP

Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GİRESUN

Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ

Âdil Türkoğlu

İÇEL

Cavit Tevfik Okyayuz

İSTANBUL

Şevket Akyürek
Fethi Başak
Celil Cevherioğlu
Ethem Menemencioğlu
Nurullah Esat Sümer
Sabahattin Tanman
Berç Turan

İZMİR

Ömer Lûtfi Bozcalı
Enis Kansu
Cahit Okurer
Hilmi Onat
Nevzat Özerdemli

KARS

Sırrı Atalay

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ

Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Muhittin Kılıç
Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Ferit Alpiskender
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ

Nedim Evliya
Cenap Aksu

MARDİN

Kemal Oral
Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA

Muallâ Akarca

MUŞ

İhsan Akpolat

NİĞDE

İzzet Gener

ORDU

Şevket Köksal
Zeki Kumrulu

RİZE

Necip Danışoğlu

SAMSUN

Fethi Tevetoğlu

SİİRT

Latif Aykut

SİVAS
Ahmet Çekemoğlu
Rifat Öçten
Hulûsi Söylemezoğlu

TRABZON
Yusuf Demirdağ

TUNCELİ
Mehmet Ali Demir

YOZGAT
Sadık Artukmaç

ZONGULDAK
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Hidayet Aydıner
Esat Çağa
Ömer Ergün
Kâzım Orbay
Necati Özdeniz
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluç

[Reddedenler]

ÇANAKKALE
Âli Aksoy

[Çekinserler]

VAN
Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu (İ. Ü.)
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Selâhattin Özgür
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Sıtkı Ulay

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA
Mehmet Nuri Âdemoğlu
Galip Avşar

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Yılmaz İnceoğlu
Celâl Tevfik Karasapan (B.)

ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Hıfzı Oğuz Bekata (B.)
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Fikret Turhangil

BALIKESİR
Hamdi Oğuzbeyoğlu

BİLECİK
Talât Oran

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu

BOLU
Rahmi Arıkan

BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (İ.)

ÇANKIRI
Hazım Dağlı

ÇORUM
Zeki Arsan
Alâeddin Çetin

DENİZLİ
Cahit Akyar (İ.)

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Tahsin Banguoğlu

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Rasim Giray

ERZURUM
Nihat Pasinli (İ. Ü.)

ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök (İ.)

GİRESUN
Mehmet İzmen (B.)

GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

HATAY
Sabahattin Adalı
Vehbi Aksoy

İÇEL
Talip Özdolay

İSPARTA
Suat Seren (İ.)

İSTANBUL
Rifat Öztürkçine
Özel Şahingiray

İZMİR
İzzet Birant

KARS
Turgut Göle
Mehmet Hazer

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Suad Hayri Ürgüplü (Başkan)

KOCAELİ
Rifat Özdeş (İ.)

KONYA
Muammer Obuz

KÜTAHYA
Osman Cevdet Erkut

MALATYA
Mehmet Zeki Tuluna
Nüvit Yetkin

MANİSA
Emin Açar

MUĞLA
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İ. Ş. Atasağun (Başkan V.)

NİGDE
Kudret Bayhan

ORDU
Eşref Ayhan

SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN
Cemalettin Bulak
Cahit Tokgöz

SİNOP
Suphi Batur

SİVAS
Ziya Önder

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan (İ.)
Selâmi Üren

TOKAT
Zihni Betil
Osman Hacıbaloğlu

TRABZON
Şevket Buladoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA
Vasfi Gerger
Esat Mahmut Karakurt

UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu

YOZGAT
Neşet Çetintaş

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalın
Âmil Artus
Hasan Kangal
Enver Kök
Sadi Koçaş
Sahir Kurutluoğlu (B.)
Ragıp Üner
Âdil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Samsun	1
Yekûn	2

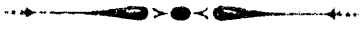

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair Kanunun 13 ncü maddesine verilen oyların sonucu

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı	:	185
Oy verenler	:	102
Kabul edenler	:	101
Reddedenler	:	0
Çekinserler	:	1
Oya katılmıyanlar	:	81
Açık üyelikler	:	2

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER

Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Osman Köksal
Sami Küçük
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Ahmet Yıldız

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA

Mehmet Ünaldı
Sakıp Önal

ADIYAMAN

Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR

Rasim Hancıoğlu

AĞRI

Veysi Yardımcı

AMASYA

Macit Zeren

ANKARA

Hıfzı Oğuz Bekata
Rifat Etker

ANTALYA

Mehmet İlkuçan
Mustafa Özer

AYDIN

Osman Saim Sarıgöllü
Fikret Turhangil

BALIKESİR

Enver Aka
Kadri Öztaş
Hasan Ali Türker

BİNGÖL

Sabri Topçuoğlu

BİTLİS

Cevdet Geboğlu

BOLU

Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE

Âli Aksoy
Halit Sarıkaya

ÇORUM

Zeki Arsan

DENİZLİ

Mehmet Emin Durul

DİYARBAKIR

İhsan Hamit Tigrel

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Nurettin Aynuksa
Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR

Naci Toros

GAZİANTEP

Zeki İslâm

GİRESUN

Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ

Âdil Türkoğlu

İÇEL

Cavit Tevfik Okyayuz

İSTANBUL

Şevket Akyürek
Fethi Başak
Celil Cevherioğlu
Ethem Menemencioğlu
Rifat Öztürkçine
Nurullah Esat Sümer
Sabahattin Tanman
Berç Turan

İZMİR

Ömer Lûtfi Bozcalı
Enis Kansu
Cahit Okurer
Hilmi Onat
Nevzat Özerdemli

KARS

Sırrı Atalay

KASTAMONU

Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ

Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Muhittin Kılıç
Muammer Obuz

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Ferit Alpiskender
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ

Cenap Aksu
Nedim Evliya

MARDİN

Kemal Oral
Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA

Mualla Akarca

MUŞ

İhsan Akpolat

NİĞDE

İzzet Gener

ORDU

Şevket Köksal
Zeki Kumrulu

RİZE

Necip Damşoğlu

SAMSUN
Fethi Tevetoğlu

SİİRT
Lâtif Aykut

SİVAS
Ahmet Çekemoğlu
Hulûsi Söylemezoğlu

TOKAT
Osman Hacıbaloğlu

TRABZON
Yusuf Demirdağ

URFA
Vasfi Gerger

YOZGAT
Sadık Artukmaç

ZONGULDAK
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Âmil Artus
Hidayet Aydıner
Esat Çağa
Ömer Ergün
Sadi Koçaş
Kâzım Orbay
Necati Özdeniz
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluç

[Çekinserler]

VAN
Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Mucip Atakli
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Sezai O'Kan
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Sıtkı Ulay
Muzaffer Yurdakuler

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA
Mehmet Nuri Âdemoğlu
Galip Avşar

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Yılmaz İnceoğlu
Celâl Tevfik Karasapan (B.)

ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Osman Alişiroğlu
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
İskender Cenap Ege

BALIKESİR
Hamdi Oğuzbeyoğlu

BİLECİK
Talât Oran

BOLU
Rahmi Arıkan

BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (İ.)

ÇANKIRI
Hazım Dağlı

ÇORUM
Alâeddin Çetin

DENİZLİ
Cahit Akyar (İ.)

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Tahsin Banguoğlu

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Rasim Giray

ERZURUM
Nihat Pasinli (İ. Ü.)

ESKİŞEHİR
Gevsi Uçagök (İ.)

GAZİANTEP
Nizamettin Özgül

GİRESUN
Mehmet İzmen (B.)

GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

HATAY
Sabahattin Adalı
Vehbi Aksoy

İÇEL
Talip Özdolay

İSPARTA
Suat Seren (İ.)

İSTANBUL
Özel Şahingiray

İZMİR
İzzet Birant

KARS
Turgut Göle
Mehmet Hazer

KAYSERİ
Suad Hayri Ürgüplü (Başkan)

KOCAELİ
Rifat Özdeş (İ.)

KONYA
Ahmet Onar

KÜTAHYA
Osman Cevdet Erkut

MALATYA
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MANİSA
Emin Açar

MUĞLA
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İ. Ş. Atasağun (Baş. V.)

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Eşref Ayhan

SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN
Cemalettin Bulak
Cahit Tokgöz

SİNOP
Suphi Batur

SİVAS
Rifat Öçten (B.)
Ziya Önder

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan (İ.)
Selâmi Üren

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON

Şevket Buladoğlu

Reşat Zaloğlu

TUNCELİ

Mehmet Ali Demir

URFA

Esat Mahmut Karakurt

UŞAK

Kâmil Coşkunoğlu

YOZGAT

Neşet Çetintaş

ZONGULDAK

Tarık Remzi Baltan

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER

Cevat Açıkalın

Hasan Kangal

Enver Kök

Sahir Kurutluoğlu

Ragıp Üner

Âdil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Samsun	1
Yekûn	2

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının geçici maddesine verilen oyların sonucu

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı	:	185
Oy verenler	:	94
Kabul edenler	:	93
Reddedenler	:	0
Çekinserler	:	1
Oya katılmıyanlar	:	89
Açık üyelikler	:	2

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER

Ekrem Acuner
Emanullah Çelebi
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Osman Köksal
Sami Küçük
Selâhattin Özgür
Ahmet Yıldız

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA

Mehmet Nuri Âdemoğlu
Mehmet Ünaldı
Sakıp Önal

ADIYAMAN

Halil Ağar

AĞRI

Veysi Yardımcı

AMASYA

Macit Zeren

ANKARA

Rifat Etker

ANTALYA

Mehmet İlkuçan
Mustafa Özer

AYDIN

Fikret Turhangil

BALIKESİR

Kadri Öztaş
Hasan Ali Türker

BİNGÖL

Sabri Topçuoğlu

BİTLİS

Cevdet Geboloğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE

Âli Aksoy
Halit Sarıkaya

ÇORUM

Zeki Arsan

DENİZLİ

Mehmet Emin Durul

DIYARBAKIR

İhsan Hamit Tigrel

ERZURUM

Nurettin Aynuksa

ESKİŞEHİR

Naci Toros

GAZİANTEP

Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GİRESUN

Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ

Âdil Türkoğlu

İÇEL

Cavit Tevfik Okyayuz

İSTANBUL

Şevket Akyürek
Fethi Başak
Celil Cevherioğlu
Ethem Menemencioğlu
Rifat Öztürkçine
Nurullah Esat Sümer
Sabahattin Tanman
Berç Turan

İZMİR

Ömer Lûtfi Bozcalı
Enis Kansu
Cahit Okurer
Hilmi Onat
Nevzat Özerdemli

KASTAMONU

Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ

Hüseyin Kalpaklıoğlu

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ

Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Muhittin Kılıç
Muammer Obuz
Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Ferit Alpiskender
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ

Cenap Aksu

MARDİN

Kemal Oral
Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA

Muallâ Akarca

NİĞDE

İzzet Gener

ORDU

Şevket Köksal
Zeki Kumrulu

RİZE

Necip Danışoğlu

SAMSUN

Fethi Tevetoğlu

SİİRT

Lâtif Aykut

SİVAS

Ahmet Çekemoğlu
Hulûsi Söylemezoğlu

TOKAT

Osman Hacıbaloğlu

TRABZON

Yusuf Demirdağ

TUNCELİ
Mehmet Ali Demir

URFA
Vasfi Gerger

YOZGAT
Sadık Artukmaç

ZONGULDAK
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Hidayet Aydmer
Esat Çağa
Ömer Ergün
Sadi Koçaş
Kâzım Orbay
Necati Özdeniz
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluç

[Çekinserler]

VAN
Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER
Refet Aksoyoğlu
Mucip Atakli
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Sıtkı Ulay
Muzaffer Yurdakuler

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA
Galip Avşar

AFYON KARAHİSAR
Rasim Hancıoğlu
Mustafa Yılmaz İnceoğlu
Celâl Tevfik Karasapan (B.)

ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Osman Alişiroğlu
Hıfzı Oğuz Bekata (B.)
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü

BALIKESİR
Enver Aka
Hamdi Oğuzbeyoğlu

BİLECİK
Talât Oran

BOLU
Rahmi Arıkan
Sırrı Uzunhasanoğlu

BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (İ.)

ÇANKIRI
Hazım Dağlı

ÇORUM
Alâeddin Çetin

DENİZLİ
Cahit Akyar (İ.)

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Tahsin Banguoğlu

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Rasim Giray

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Nihat Pasinli (İ. Ü.)
Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök (İ.)

GİRESUN
Mehmet İzmen (B.)

GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

HATAY
Sabahattin Adalı
Vehbi Aksoy

İÇEL
Talip Özdolay

İSPARTA
Suat Seren (İ.)

İSTANBUL
Özel Şahingiray

İZMİR
İzzet Birant

KARS
Sırrı Atalay (Baş. V.)
Turgut Göle
Mehmet Hazer

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Suad Hayri Ürgüplü (Başkan)

KOCAELİ
Rifat Özdeş (İ.)

KÜTAHYA
Osman Cevdet Erkut

MALATYA
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MANİSA
Emin Açar

MARAŞ
Nedim Evliya

MUĞLA
Haldun Menteşoğlu

MUŞ
İhsan Akpolat

NEVŞEHİR
İ. Ş. Atasağun (Baş. V.)

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Eşref Ayhan

SAKARYA
Turhan Kapandı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN
Cemalettin Bulak
Cahit Tokgöz

SİNOP
Suphi Batur

SİVAS
Rifat Öçten (B.)
Ziya Önder

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan (İ.)
Selâmi Üren

TOKAT

Zihni Betil

TRABZON

Şevket Buladoğlu

Reşat Zaloğlu

URFA

Esat Mahmut Karakurt

UŞAK

Kâmil Coşkunoğlu

YOZGAT

Neşet Çetintaş

ZONGULDAK

Tarık Remzi Baltan

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER

Cevat Açıkalın

Âmil Artus

Hasan Kangal

Enver Kök

Sahir Kurutluoğlu (B.)

Ragıp Üner

Âdil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Samsun	1
Yekûn	2

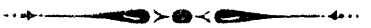

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının 12 nci maddesine verilen oyların sonucu

(Yeter sayı yoktur.)

Üye sayısı	:	185
Oy verenler	:	81
Kabul edenler	:	79
Reddedenler	:	0
Çekinserler	:	2
Oya katılmıyanlar	:	102
Açık üyelikler	:	2

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER

Refet Aksoyoğlu
Mucip Atakli
Emanullah Çelebi
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Osman Köksal
Sami Küçük
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Sıtkı Ulay
Ahmet Yıldız

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA

Mehmet Ünaldı

ANKARA

Hıfzı Oğuz Bekata
Rifat Etker

ANTALYA

Mehmet İlkuçan
Mustafa Özer

AYDIN

Fikret Turhangil

BALIKESİR

Enver Aka
Kadri Öztaş
Hasan Ali Türker

BİTLİS

Cevdet Geboloğlu

BOLU

Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey

ÇANAKKALE

Âli Aksoy
Halit Sarıkaya

ÇORUM

Zeki Arsan

DİYARBAKIR

İhsan Hamit Tigrel

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Nurettin Aynuksa

ESKİŞEHİR

Naci Toros

GAZİANTEP

Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GİRESUN

Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ

Âdil Türkoğlu

İÇEL

Cavit Tevfik Okyayuz

İSTANBUL

Şevket Akyürek
Celil Cevherioğlu
Ethem Menemencioğlu
Rifat Öztürkçine
Nurullah Esat Sümer
Sabahattin Tamman
Berç Turan

İZMİR

Enis Kansu

KARS

Sırrı Atalay
Mehmet Hazer

KASTAMONU

Mehmet Çamlıca

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ

Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Muhittin Kılıç
Muammer Oğuz
Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Refik Ulusoy

MARDİN

Kemal Oral
Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA

Muallâ Akarca

MUŞ

İhsan Akpolat

ORDU

Şevket Köksal
Zeki Kumrulu

SİİRT

Lâtif Aykut

SİVAS

Ahmet Çekemoğlu
Hulûsi Söylemezoğlu

TOKAT

Osman Hacıbaloğlu

ZONGULDAK

Akif Eyidoğan

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER

Âmil Artus
Hidayet Aydıner
Esat Çağa
Ömer Ergüa
Sadi Koçaş
Kâzım Orbay
Necati Özdeniz
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluç

[Çekinserler]

AMASYA
Macit Zeren

VAN
Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER
Ekrem Acuner
Vehbi Ersü
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Muzaffer Yurdakuler

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA
Mehmet Nuri Âdemoğlu
Galip Avşar
Sakıp Önal

ADIYAMAN
Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR
Rasim Hancıoğlu
Mustafa Yılmaz İnceoğlu
Celâl Tevfik Karasapan (B.)

AĞRI
Veysi Yardımcı

ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Osman Alişiroğlu
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü

BALIKESİR
Hamdi Oğuzbeyoğlu

BİLECİK
Talât Oran

BİNGÖL
Sabri Topçuoğlu

BOLU
Rahmi Arıkan

BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (İ.)
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANKIRI
Hazım Dağlı

ÇORUM
Alâeddin Çetin

DENİZLİ
Cahit Akyar (İ.)
Mehmet Emin Durul

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Tahsin Banguoğlu

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Rasim Giray

ERZURUM
Nihat Pasinli (İ. Ü.)
Rahmi Saualan

ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök (İ.)

GİRESUN
Mehmet İzmen (B.)

GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

HATAY
Sabahattin Adalı
Vehbi Aksoy

İÇEL
Talip Özdolay

İSPARTA
Suat Seren (İ.)

İSTANBUL
Fethi Başak
Özel Şahingiray

İZMİR
İzzet Birant
Ömer Lûtfi Bozcalı
Cahit Okurer
Hilmi Onat
Nevzat Özerdemli

KARS
Turgut Göle

KASTAMONU
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Suad Hayri Ürgüplü (Başkan)

KOCAELİ
Rifat Özdeş (İ.)

KÜTAHYA
Osman Cevdet Erkut

MALATYA
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MANİSA
Emin Açar
Ferit Alpiskender
Orhan Süersan

MARAŞ
Cenap Aksu
Nedim Evliya

MUĞLA
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İbrahim Şevki Atasağun (Başkan V.)

NİĞDE
Kudret Bayhan
İzzet Gener

ORDU
Eşref Ayhan

RİZE
Necip Damışoğlu

SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN
Cemalettin Bulak
Fethi Tevetoğlu
Cahit Tokgöz

SİNOP
Suphi Batur

SİVAS
Rifat Öçten
Ziya Önder

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan (İ.)
Selâmi Üren

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Şevket Buladoğlu
Yusuf Demirdağ
Reşat Zaloğlu

TUNCELİ
Mehmet Ali Demir

URFA
Vasfi Gerger
Esat Mahmut Karakurt

UŞAK	Neşet Çetintaş	**C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER**	Enver Kök
Kâmil Coşkunoğlu	**ZONGULDAK**	Cevat Açıkalın	Sahir Kurutluoğlu (B.)
YOZGAT	Tarık Remzi Baltan	Hasan Kangal	Ragıp Üner
Sadık Artukmaç	Tevfik İnci		Âdil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul	: 1
Samsun	: 1
Yekûn	2

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkındaki kanuna verilen oyların neticesi

(Yeter sayı yoktur.)

Üye sayısı	:	185
Oy verenler	:	72
Kabul edenler	:	68
Reddedenler	:	2
Çekinserler	:	2
Oya katılmıyanlar	:	111
Açık üyelikler	:	2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER

Refet Aksoyoğlu
Mucip Atakli
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Osman Köksal
Sami Küçük
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Sıtkı Ulay
Ahmet Yıldız

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA

Mehmet Ünaldı

AMASYA

Macit Zeren

ANKARA

Hıfzı Oğuz Bekata
Rifat Etker

ANTALYA

Mehmet İlkuçan

AYDIN

İskender Cenap Ege

BALIKESİR

Enver Aka
Kadri Öztaş

BURDUR

Hüseyin Otan

ÇANAKKALE

Âli Aksoy
Halit Sarıkaya

DİYARBAKIR

İhsan Hamit Tigrel

ERZURUM

Nurettin Aynuksa

GAZİANTEP

Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GİRESUN

Sabahattin Orhon

İSTANBUL

Celil Cevherioğlu
Ethem Menemencioğlu
Rifat Öztürkçine
Nurullah Esat Sümer
Berç Turan

İZMİR

Ömer Lûtfi Bozcalı
Enis Kansu

KARS

Sırrı Atalay
Mehmet Hazer

KASTAMONU

Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil

KONYA

Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Muhittin Kılıç
Muammer Obuz
Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MARDİN

Kemal Oral
Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA

Muallâ Akarca

NİĞDE

İzzet Gener

MUŞ

İhsan Akpolat

ORDU

Şevket Köksal
Zeki Kumrulu

SİVAS

Hulûsi Söylemezoğlu

VAN

Faruk Işık (Müstakil)

YOZGAT

Sadık Artukmaç

ZONGULDAK

Akif Eyidoğan

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER

Âmil Artus
Hidayet Aydıner
Esat Çağa
Ömer Ergün
Sadi Koçaş
Kâzım Orbay
Necati Özdeniz
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluç

[Reddedenler]

TOKAT

Osman Hacıbaloğlu

SİVAS

Ahmet Çekemoğlu

[Çekinserler]

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu

SİİRT
Lâtif Aykut

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER
Ekrem Acuner
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Muzaffer Yurdakuler

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA
Mehmet Nuri Âdemoğlu
Galip Avşar
Sakıp Önal

ADIYAMAN
Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR
Rasim Hancıoğlu
Mustafa Yılmaz İnceoğlu
Celâl Tevfik Karasapan

AĞRI
Veysi Yardımcı

ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Osman Alişiroğlu
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy

ANTALYA
Mustafa Özer

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Osman Saim Sarıgöllü
Fikret Turbangil

BALIKESİR
Hamdi Oğuzbeyoğlu
Hasan Ali Türker

BİLECİK
Talât Oran

BİNGÖL
Sabri Topçuoğlu

BOLU
Rahmi Arıkan
Sırrı Uzunhasanoğlu

BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (İ.)
Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANKIRI
Hazım Dağlı

ÇORUM
Zeki Arsan
Alâeddin Çetin

DENİZLİ
Cahit Akyar (İ.)
Mehmet Emin Durul

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Tahsin Banguoğlu

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Rasim Giray

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Nihat Pasinli (İ. Ü.)
Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök (İ.)
Naci Toros

GİRESUN
Mehmet İzmen (B.)

GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

HAKKARİ
Âdil Türkoğlu

HATAY
Sabahattin Adalı
Vehbi Aksoy

İÇEL
Cavit Tevfik Okyayuz
Talip Özdolay

İSPARTA
Suat Seren (İ.)

İSTANBUL
Şevket Akyürek
Fethi Başak
Özel Şahingiray
Sabahattin Tanman

İZMİR
İzzet Birant
Cahit Okurer
Hilmi Onat
Nevzat Özerdemli

KARS
Turgut Göle

KAYSERİ
Hüseyin Kalpakhoğlu
Suad Hayri Ürgüplü (Başkan)

KIRKLARELİ
Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR
Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ
Rifat Özdeş (İ.)
Lâtfi Tokoğlu

KÜTAHYA
Osman Cevdet Erkut

MALATYA
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MANİSA
Emin Açar
Ferit Alpiskender
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ
Cenap Aksu
Nedim Evliya

MUĞLA
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İbrahim Şevki Atasağun (Baş. V.)

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Eşref Ayhan

RİZE
Necip Danışoğlu

SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN
Cemalettin Bulak
Fethi Tevetoğlu
Cahit Tokgöz

SİNOP
Suphi Batur

SİVAS
Rifat Öçten
Ziya Önder

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan (İ.)
Selâmi Üren

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Şevket Buladoğlu
Yusuf Demirdağ
Reşat Zaloğlu

TUNCELİ
Mehmet Ali Demir

URFA
Vasfi Gerger
Esat Mahmut Karakurt

UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu

YOZGAT
Neşet Çetintaş

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Tevfik İnci

C. BAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalın
Hasan Kangal
Enver Kök
Sahir Kurutluoğlu
Ragıp Üner
Âdil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Samsun	1
Yekûn	2

Dönem : 1
Toplantı: 1 Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 41 e ikinci ek

Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı tarafından verilip bilâhara Diyarbakır Milletvekili Alpdoğan Şen ile 9 arkadaşı tarafından tekabbül edilen 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifi hakkında Millet Meclisince kabul edilen rapor ve Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Anayasa ve Adalet komisyonları raporları (M. Meclisi 2/77, C. Senatosu 2/8)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 8, 8 e ek)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2/77, 1833 - 9187

19 . 6 . 1962

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı tarafından verilip bilâhara Diyarbakır Milletvekili Alp Doğna Şen ile 9 arkadaşı tarafından tekabbül edilen 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifi hakkında Millet Meclisi Anayasa Komisyonunca hazırlanan ve Genel Kurulun 15 . 6 . 1962 tarihli 101 nci Birleşiminde kabul edilen rapor, gereği yapılmak üzere kanun teklifi dosyası ile birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Millet Meclisi Başkanı
F. Sirmen

Bütçe Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe Komisyonu
Esas No. : 2/8
Karar No. : 25

2 . 7 . 1962

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı tarafından verilip bilâhara Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen ve 9 arkadaşı tarafından tekabbül edilen «5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu

kanuna geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifi» Millet Meclisi Genel Kurulunun 13 . 6 . 1962 tarihli ve 101 nci Birleşiminde kabul edilen mezkûr teklife ait Anayasa Komisyonu raporu komisyonumuza havale edilmiş olduğundan Maliye ve Emekli Sandığı temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Cereyan eden müzakerelerden sonra; dosyaya göre Mehmet Ünaldı teklifini yapmadan önce Kurucu Meclis zamanında 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun bâzı maddelerinin bu meyanda Mehmet Ünaldı'nın teklifinde bahsi geçen 80 ve 92 nci maddelerinde tadili teklif edilmiş olduğu cihetle mer'i İçtüzüğün 69 ncu maddesi gereğince hükümsüzlüğün bahis konusu olup olmadığı;

Teklif sahibi Senatoda teklifini geri almış bulunduğuna göre bu muamelenin tekemmül edip etmediği hususlarına ait, Millet Meclisi Anayasa Komisyonunun raporunun incelenmesiyle, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonunun noktai nazarının alınmasına ekseriyetle karar verilmiştir.

Dosya Anayasa ve Adalet Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Bu Rapor Sözcüsü		Kâtip
T. Üye	Konya	Ankara	Amasya
F. Kuytak	*M. Kılıç*	*N. Ağırnaslı*	(Muhalefet şerhi eklidir)
			M. Zeren
T. Üye	T. Üye	Balıkesir	
S. Gürsoytrak	*H. Tunçkanat*	(Muhalefet şerhi eklidir)	
		K. Öztaş	

Muhalefet şerhi

Dahilî Nizamnamenin 69 ncu maddesi sebebiyle Adalet ve Anayasa Komisyonuna sevkine lüzum görmemekteyiz.

Amasya	Balıkesir
M. Zeren	*K. Öztaş*

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu — *5 . 7 . 1962*
Esas No: 2/8
Karar No: 13

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı tarafından verilip bilâhara Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen ile 9 arkadaşı tarafından tekabbül edilen 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifi hakkında Millet Meclisi Anayasa Komisyonunca hazırlanan ve Genel Kurulun 15 . 6 . 1962 tarihli 101 nci Birleşiminde kabul edilen rapor ve eklerinin Cumhuriyet Senatosu Bütçe Komisyonunca görüşülmesi sırasında, komisyonumuzdan mütalâa alınmasına karar verildiğini natık olmak üzere adı geçen komisyon tarafından yazılıp Yüksek Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilen 2 . 7 . 1962 tarih ve 2/8 . 25 sayılı yazı ve eki dosya incelendi :

Komisyonumuz tarafından incelenilmesi istenilen hususlar, biri, mevzuun İçtüzüğün 69 ncu maddesi muvacehesindeki mahiyeti ve diğeri de, Millet Meclisi Anayasa Komisyonu tarafından hazırlanıp Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen raporun Anayasaya ve İçtüzüğe uygunluğu veya aykırılığı olmak üzere ikidir.

1. İçtüzüğün 69 ncu maddesi daha önceki Meclis tarafından görüşülemediği veya görüşülmesi bitirilemediği için, kanunlaştırılamamış bulunan tasarı ve tekliflerin daha sonraki Meclisçe kanunlaştırılabilmesi için yeni Hükümetin, yeni komisyonların veya on milletvekilinin isteği üzerine komisyonlara verilmesi lüzumundan bahistir.

Mehmet Ünaldı'nın teklifi, Temsilciler Meclisi tarafından görüşülememiş bulunan emeklilik mevzuu üzerindeki kanun teklifinin, olduğu gibi, bütün hükümleriyle aynen benimsenilmesi mahiyetinde olmayıp, Emeklilik Kanununun sadece 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifi olduğundan, 69 ncu maddenin hâdisemize tatbik kabiliyeti yoktur.

2. 27 Ekim 1950 tarihinden önce yürürlükte olan İçtüzük, Anayasanın geçici 3 ncü maddesine göre, yenisi yapılıncaya kadar, yürürlüktedir. Ancak, bu yürürlüğün, Anayasa hükümlerine uygunluk şartiyle kayıtlı olduğu da aşikârdır.

İçtüzüğün 68 nci maddesi, yürürlükte olan hükümlerdendir. Zira, Anayasada, bu hüküm hilâfına hiçbir hüküm yoktur. Anayasanın 92 nci maddesine göre Millet Meclisince kabul edilen kanun tasarı ve teklifleri karşısında Cumhuriyet Senatosunun haiz olduğu (aynen kabul) veya (değiştirerek kabul) veyahut (ret) yetkisi (tahdidi) değil (tadadi) dir. Başka deyimle, 92 nci madde, Hükümet veya teklif sahibinin geri almak istemesi halinde Cumhuriyet Senatosunun, tasarı veya kanun teklifini gerivermesine aslâ mâni değildir.

İçtüzüğün 68 nci maddesine göre kanun teklifi, teklif sahibi tarafından iki şekilde geri istenebilir : Teklif gündeme alınmadan, teklif gündeme alındıktan sonra.

Teklifin gündeme alınmadan geri istenilmesi halinde, keyfiyetin, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun ıttılâına arzı kâfidir. Ve bu suretle geri alınan teklifin, aidolduğu komisyon veya bir milletvekili tarafından benimsenilmesi üzerine, müzakere edilmesine devam olunabilir.

Teklifin gündeme alındıktan sonra geri istenmesi halinde, geri alınabilmesi için, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunca geri verme kararı alınmış olması şarttır. Ve bu suretle geri alınan teklifin, aidolduğu komisyon veya bir milletvekili tarafından benimsenilmesi üzerine, müzakere edilmesine devam olunabileceği hakkında sözü edilen 68 nci madde ve İçtüzüğün diğer hükümleri sâkittir. Bu sükât bir ihmalin neticesi değildir, bilâkis bir maksadın mahsulüdür. O maksat da, bu suretle geri alınan teklifin, artık aidolduğu komisyon veya bir milletvekili tarafından benimsenilmesi yolu ile, müzakeresine devam edilememesidir.

Millet Meclisinde görüşülmüş bir kanun teklifinin Cumhuriyet Senatosu gündemine alındıktan sonra teklif sahibinin isteği üzerine geri verilmesi halinde bir milletvekilinin benimsememesiyle müzakeresine devam olunması, hem Millet Meclisinin hem de Cumhuriyet Senatosunun, teklif sahibinin istediği zaman geri alabileceği ve bir başka milletvekilinin de istediği zaman müzakere ettirebileceği kanun teklifi ile meşgul etmek gibi bir netice doğurur ki, asla uygun görülemez.

Bahis konusu kanun teklifinin geri verilmesine dair olarak Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu tarafından alınmış bulunan kararı hâşiv, lâğıv addetmeye ve müzakeresine kaldığı yerden devam etmeye de imkân yoktur. Zira, yukarda da arz edildiği üzere, Anayasamızda ve İçtüzükte, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunu, geri verme kararı almaktan men eden hiçbir kayıt yoktur.

Netice : Komisyonumuz; birinci maddede zikredilen kararı oy birliğiyle ve ikinci maddede zikredilen kararı da çoğunlukla almıştır.

Gereği ifa edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Bursa *Ş. Kayalar*	Sözcü Tokat *Z. Betil*	C. Başkanlığınca seçilen Üye Millet Meclisi Anayasa Komisyonunun raporuna iştirak ediyorum. *Â. Artus*	C. Başkanlığınca seçilen Üye Millet Meclisi Anayasa Komisyonunun raporuna iştirak ediyorum. *Â. Ünlü*
Çankırı *H. Dağlı*	İzmir Millet Meclisi Anayasa Komisyonunun raporuna iştirak ediyorum. *İ. Birant*	Sivas A. Çekemoğlu İmzada bulunamadı.	Uşak *K. Coşkunoğlu*

Bütçe Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe Komisyonu
Esas No. 2/8
Karar No. 32

13 . 9 . 1962

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı'nın 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu komisyonumuza havale edilmiş olduğundan teklif sahibi, Emekli Sandığı temsilcisi hazır olduğu halde incelendi.

Tadili istenen 80 nci madde ile 20 ve daha fazla hizmet müddeti olan iştirakçilerden emeklilik hakkı düşenlerin muhtaç dul ve yetimlerine maaş bağlanması istenmektedir.

Aynı durumda olup da ölen iştirakçilerin dul ve yetimlerine maaş tahsis edildiği cihetle mahkûm olan kimselerin de mahkûmiyet müddetleri esnasında aynı işleme tâbi tutulmaları uygun görülmüş ve madde bu değişiklikle ekseriyetle kabul edilmiştir.

Tadili istenilen 92 nci madde ise emeklilik hakkının hangi hallerde düşeceği hükümlerini ihtiva etmektedir. Teklifte mahkûm olan kimselerin de emeklilik haklarının düşmemesi istenmektedir.

İrtikâp, ihtilâs, rüşvet ve saire gibi 92 nci maddenin mevcut (a) fıkrasında sayılan yüz kızartıcı suçlardan mahkûm olan kimselere de böyle bir hakkın tanınması doğru olamıyacağı gibi Devlet hizmetinde bulunan kimselerin daha ölçülü hareket etmesi ve memuriyeti hasebiyle gördüğü âmme hizmetinin mahiyeti icabı her türlü dürüstlüğün memuriyetin devamı sırasında âmme vicdanınca beklenmesi tabiî ve zaruri görüldüğü gibi 92 nci maddenin vaz'ı esbabı mucibesini değiştirici mukni bir izahat karşısında bulunulmadığından bu maddenin tadili de ekseriyetle kabul edilmemiştir.

80 nci maddenin tadili neticesi olarak 87 nci maddenin (k) fıkrasına (fiilî hizmeti 20 yıl ve daha fazla olanlar hariç) hükmünün konulması zaruri görülmüştür. Zira 80 nci madde ile bunlara maaş bağlanacağına göre artık keseneklerinin iade edilmemesi icabetmektedir. Bu maksadı temin için 87 nci maddenin (k) fıkrası da tadil edilmiştir.

Bu şekilde yeniden tanzim edilen kanun tasarısı Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Bu kanun için geçici

Başkan	Kâtip		
Sakarya	Amasya	Tabiî Üye	Sakarya
E. Yardakul	Suçun şahsi olduğu kanaatiyle söz hakkım mahfuz kalmak üzere	Muhalifim Söz hakkım mahfuzdur	*T. Kapanlı*
	M. Zeren	*S. Gürsoytrak*	

Konya	Kocaeli
Muhalifim	92 nci maddeye muhalifim
Söz hakkım mahfuzdur	söz hakkım mahfuz
M. Kılıç	*L. Tokoğlu*

Millet Meclisinin kabul ettiği rapor

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı tarafından verilip bilâhara Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen ve dokuz arkadaşı tarafından takabbül edilen 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine dair 8 Ocak 1962 tarihli kanun teklifinin, sahibi tarafından Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu gündeminde iken Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu kararıyle geri alınmasının ve aynı kanun teklifinin diğer Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri tarafından tekabbül edilmesinin mümkün olup olmadığı konusu, bahis konusu kanun teklifinin esası müzakere edilmeksizin, komisyonumuzun 30 Mayıs 1962 günkü Birleşiminde görüşüldü ve aşağıdaki hususlar karşılaştırıldı :

1. Anayasanın 92 nci maddesinin, Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilmiş olan metinler üzerinde Cumhuriyet Senatosuna, sadece, kabul, değiştirerek kabul ve ret yetkilerini vermiş olduğu ve Cumhuriyet Senatosunun, kanun tasarı ve tekliflerinin esasına mütaallik bu yetkilerinden gayrı, teklif ve tasarılar üzerinde, bu teklif ve tasarıların neticede kanunlaşmasını önliyebilecek usuli tasarruflarda bulunmaya Anayasa icabı yetkili olamıyacağına dair tez uygun görülmemiştir.

Gerçekten, Anayasanın 92 nci maddesi, Cumhuriyet Senatosunda bulunan kanun teklif ve tasarılarının komisyonlardan veya Genel Kuruldan geri alınması konusunu düzenlemiş değildir. Anayasa bu konudaki usulü düzenliyecek olan bir kanun hükmüyle, kanun tasarılarının Hükümetçe, kanun tekliflerinin de sahiplerinin tamamı tarafından Cumhuriyet Senatosu komisyonları ve Genel Kurulundan - bu sonuncu şıkta, Genel Kurulun muvafakatiyle veya muvafakatine dahi lüzum olmaksızın - geri almak yetkisine sahip kılınmaları önleyici bir kaide ihtiva etmekte değildir. Nitekim, bâzı çift meclisli memleketlerde, bu, mümkün olabilmektedir.

2. İçtüzüğün 69 ncu maddesi, daha önceki teşrîî organ tarafından kanunlaştırılmamış ve o arada geri alınmamış olan kanun teklif ve tasarılarıyla ilgili olduğu cihetle, bahis konusu kanun teklifine tatbik edilemez.

3. İçtüzüğün 63 nci maddesi, Genel Kurulun gündemine alınmış olan bir teklif veya tasarının, ancak, Genel Kurulun muvafakatiyle geri alınabileceği esasını vaz'etmekle, bu muvafakat verildikten sonra geri alınan teklif ve tasarıların sair Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerince takabbül edilmesine müsait sayılamaz. Bu imkân, sedece komisyon safhasında geri alınmış teklif ve tasa-

rılar için mevcuttur. Aksi halde, Genel Kurulun müzakere etmekten çoğunluk kararıyla sarfınazar ettiği bir teklif veya tasarıyı aynı toplantı yılı içinde birkaç Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesinin arzusu üzerine müzakere etmek zorunda kalacağı neticesi çıkar ki bunu kabul etmeye imkân yoktur.

4. Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun vermiş olduğu teklifin geriye alınmasına muvafakat kararını, Anayasanın 92 nci maddesi anlamında reddolarak telâkki etmeye de imkân yoktur. Filhakika, bir kanun teklifi veya tasarısının reddi ile geri alınmasına muvafakat edilmesi birbirinden mahiyet ve usul itibariyle farklı muamelelerdir.

Cumhuriyet Senatosunda bu muamele cereyan ettikten sonra, dosya Cumhuriyet Senatosu Başkanlığınca Millet Meclisi Başkanlığına intikal ettirilmiş olmakla, Anayasanın 92 nci maddesinin 10 ncu fıkrasında zikri geçen süreler bahis konusu kanun teklifi Cumhuriyet Senatosunda bulunduğu sırada geçmiş bulunmadığı için, bu teklifin, mezkûr sürelerin geçmiş olması dolayısiyle kendiliğinden kabul edilmiş olduğu da ileri sürülemez.

Bu sürelerin, dosya yeniden Cumhuriyet Senatosuna intikal edince kesildiği yerden devam edeceğini kabul etmek, Anayasanın ruhuna en uygun hal tarzı olacaktır.

5. Bugün mer'i bulunan kaideler muvacehesinde mesele mütalâa edildikte, İçtüzüğün 68 nci maddesinin tek Meclisli bir sistem için kaleme alındığı aşikârdır.

Böyle olunca, kanun teklif ve tasarılarının çift Meclisli sistemde ne şekilde geriye alınabileceği hususu ayrıca tanzim edilmeden önce, tek Meclisli sistem için kaleme alınmış olmakla beraber, İçtüzüğün mer'i olan 68 nci maddesinin gösterdiği genel istikâmet içinde meseleyi halle çalışmak lâzımdır.

İçtüzüğün bu maddesi, Millet Meclisi Genel Kurulu gündemine alınmış bir kanun teklifi veya tasarısının, bu Meclisçe kabul edilmeden önce bile olsa, geri alınabilmesini Genel Kurulun muvafakatine bağladığına göre; aynı Genel Kurulca kabul edilmiş olan bir teklif veya tasarı metninin o Genel Kurulun muvafakati olmaksızın geri alınabilmesine evleviyetle cevaz vermese gerektir. Kaldı ki, bir kanun teklifi veya tasarısının metni, Millet Meclisince kabul edilmiş şekliyle sırf Millet Meclisinin malı sayılması gereken ve ilk metinden tamamiyle farklı bir hüviyet de kazanmış olabilir. Nitekim, müzakerelere esas olan metin de, doğrudan doğruya teklif veya tasarıdaki metin olmayıp, komisyonların raporlarına ek metinlerdir.

Esasen, diğer çift meclisli memleketlerin çoğunluğunda da ana hatlariyle uygulanan sistemin, Birinci Meclisten çıkmış olan metnin, artık ikinci Meclisin komisyonları ve Genel Kurulunda geri alınmasının mümkün olmaması merkezinde tecelli ettiği, yapılan incelemelerden anlaşılmıştır.

6. Bu durumda, bahis konusu kanun teklifinin, Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen ve dokuz arkadaşının tekabbül ettikleri teklif olarak değil; fakat, Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı'nın, - bugünkü mevzuat değişmedikçe, artık geri alınmasına imkân olmıyan - kanun teklifi olarak Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına geri gönderilmesinin ve Cumhuriyet Senatosu komisyonları ve Genel Kurulunda dosyanın kalmış olduğu sürenin Anayasanın 92 nci maddesinin 10 ncu fıkrasında bahis konusu süreden mahsubedilerek, geri kalan süre içinde kabul, değiştirilerek kabul veya ret şeklinde bir karara bağlanmasının ve bu süre içinde bu üç karardan biri verilmediği takdirde, kanun teklifi metninin Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edilmiş olan şeklinin Millet Meclisi Başkanlığınca Cumhurbaşkanlığına sevkinin uygun olacağı neticesine varılmıştır.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Anayasa Komisyonu Başkanı	Sözcü		
Ankara	İstanbul	Adana	Amasya
Burhan Apaydın	*Coşkun Kırca*	*Ali Bozdoğanoğlu*	*Nevzat Şener*
Ankara	Balıkesir	Kastamonu	Malatya
Muhalefet şerhim eklidir.	Muhalefet şerhim eklidir.	Muhalefet şerhim eklidir.	Muhalefet şerhim eklidir
Fuat Börekçi	*Ahmet Aydın Bolak*	*Ali Özdikmenli*	*Avni Akşit*

MUHALEFET ŞERHİ

Halen yürürlükte olan İçtüzüğün 68 nci maddesi kanun teklifi sahiplerinin tekliflerini Meclis gündemine girinceye kadar geri alabileceklerini; gündeme girince de, isteğin Umumi Heyetçe kabulü ile yine geri alınabileceğini kesin olarak tesbit ve kabul etmiş bulunmasına; geri alınan bir teklifin başka üyelerce tekabbül edileceğinin yine mer'i Tüzüğün âmir ahkâmından olmasına; kanun tekliflerinin kabul veya reddinin iki Meclisten de geçerek tekemmül edeceğine göre, Millet Meclisinden geçen bir teklifin Cumhuriyet Senatosunda müzakeresi de teşriî tetkikatın ve müzakeratın devamı mahiyetindedir. Bu itibarla, teklif sahipleri, her iki Meclisten de tekliflerini geri istemek yetkisine sahiptir. Binaenaleyh, hâdisemizde, Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı'nın, teklifini Cumhuriyet Senatosundaki müzakere safhasında geri istemesi, Cumhuriyet Senatosunca verilen geriverme kararı ve aynı teklifi Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen ve arkadaşlarının tekabbül etmeleri, mer'i İçtüzüğün 68 nci maddesi hükümlerine uygun olduğundan, bu görüşümüze aykırı olarak komisyon çoğunluğunca alınan karara muhalifiz.

30 . 5 . 1962

Ankara Milletvekili
Fuat Börekçi

Kastamonu Milletvekili
Ali Özdikmenli

MUHALEFET ŞERHİ

Anayasanın geçici 3 ncü maddesinin cevazı sebebiyle tatbik olunan 1 Kasım 1956 tarihli İçtüzüğün 68 nci maddesinin 3 ncü fıkrasında mevcut «Heyeti Umumiye» mefhumunun çift Meclisli sistemdeki mâna ve şümulünü, ancak Anayasanın 85 nci maddesi ile tanzimi gereken İçtüzükle tesbit edebileceğimiz tabiîdir. Komisyonumuza muhavvel mevzu, mer'i İçtüzüğün kifayetsizliğinin yeni bir hüküm tesisi suretiyle giderilmesine münsar olacaktır. Komisyonumuzun ve bu komisyon mazbatasını tatbik edecek Millet Meclisi Heyeti Umumiyesinin ise, münferit bir hâdisede böyle bir yetkisi olmadığı aşikârdır. Bu sebeple karara muhalifiz.

30 . 5 . 1962

Balıkesir
Ahmet Aydın Bolak

Malatya
Avni Akşit

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 5434 sayılı Kanunun 80 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 80. — 92 nci madde gereğince emeklilik hakkı düşen iştirakçilerden fiilî hizmet müddetleri 20 yıl ve daha fazla olanlarla 93 ncü madde gereğince aylıkları kesilen emekli, âdi mâlûl veya vazife mâlûllerinin yalnız Türkiye sınırları içinde Türk uyruğunda kalan, muhtaç dul ve yetimlerine, mezkûr maddedeki durumlarının belli olduğu tarihlerden itibaren en çok bir yıl içinde yazı ile Sandığa müracaatlerini takibeden ay başından itibaren aylık bağlanır. Durumlarının zâil olduğu tarihleri takibeden ay başından itibaren kesilerek ölümlerinde müstahak olanlara tekrar bağlanır.

MADDE 2. — 5434 sayılı Kanunun 92 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 92. — İştirakçilerden Türk vatandaşlığından çıkarılan, Türk vatandaşlığını bırakan, yabancı memleket uyruğuna giren, Hükümetten izin almaksızın yabancı memlekette vazife kabul edenlerin emeklilik hakları düşer.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 87 nci maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 5434 sayılı Kanunun 80 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 80. — 92 nci madde gereğince emeklilik hakkı düşen iştirakçilerden fiilî hizmet müddetleri 20 yıl ve daha fazla olanlarla 93 ncü madde gereğince aylıkları kesilen emekli, âdi mâlûl veya vazife mâlûllerinin, muhtaç dul ve yetimlerine hükmün katileştiği veya durumlarının belli olduğu tarihlerden itibaren en çok bir yıl içinde yazı ile sandığa müracaatları şartiyle ve o tarihleri takibeden ay başlarından itibaren aylık bağlanır ve mahkûmiyetlerinin sona erdiği veya durumlarının zail olduğu tarihleri takibeden ay başından itibaren kesilerek ölümlerinde, müstahak olanlara tekrar bağlanır.

Şu kadar ki, 92 nci maddenin (b) fıkrasında yazılı olanların dul ve yetimlerinden yalnız Türk sınırları içinde Türk uyruğu olarak kalanlara aylık bağlanır.

MADDE 2. — Aynı kanunun 87 nci maddesinin (k) fıkrasına aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

«Fiilî hizmeti 20 yıl ve daha fazla olanlar hariç».

GEÇİCİ MADDE — Bu kanun yürürlüğünden önce emeklilik hakkı düşenlerden fiilî hizmet müddetleri 20 yıl ve daha fazla olanların dul ve yetimleri hakkında da muaddel 80 nci madde hükümleri uygulanır. Ancak; bunlardan, emeklilik keseneklerini almış bulunanların aldıkları paralar ile bu paraları aldıkları tarihten bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar hesabedilecek % 5 faizi ve keseneklerini geri alma hakları zamanaşımına uğramış bulunanların, zamanaşımına uğrayan keseneklerinin tamamı mahsup edilinceye kadar dul ve yetimlerinin aylıkları ödenmez.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, her hangi bir sebeple, dul ve yetimleri aylığa müstahak bulunmıyanların, bilâhara aylığa mütahak duruma girecek dul ve yetimleri hakkında da yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır. Şu ka-

Millet Meclisi Metni	B. Ko.
	dar ki; mezkûr fıkrada sözü edilen faiz aylık başlangıç tarihine kadar hesaplanır. 72 nci madde hükümleri mahfuzdur.
MADDE 3. — Aynı kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.	
GEÇİCİ MADDE 107. — İştirakçilerden fiilî hizmet müddetleri 20 yıl ve daha fazla olanlardan, emeklilik hakkı düşmüş ve emeklilik keseneklerini geri almış bulunanlar, aldıkları paraları bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde % 5 faiziyle birlikte; keseneklerini geri alma hakları zamanaşımına uğramış bulunanlar ise yalnız zamanaşımına uğramış bulunan keseneklerini aynı müddet içinde toptan ve defaten Sandığa ödedikleri takdirde haklarında 88 nci madde hükmü uygulanır. Bunlardan, aldıkları kesenekleri bir yıl içinde defaten ödemeden emekli veya âdi mâlûllük aylığına müstahak duruma girenlere bu kanun esasları dairesinde aylık bağlanır. Şu kadar ki bu aylıklar, borçlarının tamamı mahsubedildikten sonra ödenir. Emeklilik hakkı düştükten sonra keseneklerini almış veya geri alma hakkı zamanaşımına uğramış bulunanlardan ölenlerin 80 nci maddeye göre aylığa müstahak dul ve yetimlerine de yukardaki esaslar dairesinde aylık bağlanır. Durumları; mülga 3 . 6 . 1930 tarihli ve 1683 sayılı Kanun şümulüne girenler hakkında da ilgili kurumlarca aylık bağlanır.	
GEÇİCİ MADDE 108. — Emekli, âdi mâlûllük veya vazife mâlûllüğü aylığı almakta iken bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce mahkûm olmaları dolayısiyle aylıkları kesilmiş bulunanların bu aylıkları müracaatlarını takibeden ay başından itibaren ilgili kurum veya Sandıkça tekrar bağlanarak ödenir.	
MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 3.** — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.	**MADDE 4.** — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Dönem : 1
Toplantı: 1 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 87

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve techizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısının Millet Meclisince reddolunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma ve Bütçe komisyonları raporları (M. Meclisi 1/94, C. Senatosu 1/42)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 65)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
1/94
Sayı : 854 - 3628

19 . 4 . 1962

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 18 . 4 . 1962 tarihli 76 ncı Birleşiminde görüşülerek reddolunan, muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4068 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı, dosyasiyle birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Not : Bu tasarı 19 . 1 . 1962 tarihinde Başbakanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 18 . 4 . 1962 tarihli 76 ncı Birleşiminde de görüşülerek reddolunmuştur.

Millî Savunma Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. 1/42
Karar No. 7

29 . 5 . 1962

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Millî Savunma ve Bütçe komisyonlarınca kabul olunan ve Millet Meclisi Genel Kurulunun 18 . 4 . 1962 tarihli 76 ncı Birleşiminde reddedilen, Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı, ilgili Bakanlıklar temsilcilerinin de iştirakleri ile komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Hükümet tasarısı gerekçesinde arz ve izah edilen hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilerek kanun tasarısı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan C. Başkanlığınca Seç. Üye *K. Orbay*	Sözcü Manisa *E. Açar*	Tabiî Üye *M. Atakli*	C. Başkanlığınca Seçilen Üye *N. Özdeniz*
Bingöl *S. Topçuoğlu* Muhalifim	Çanakkale *Â. Aksoy*	Erzurum *R. Sanalan* Söz hakkım mahfuzdur	Hakkâri *A. Türkoğlu*
Samsun *C. Tokgöz*		Zonguldak *T. İnci*	

Bütçe Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe Komisyonu — *2.7.1962*
Esas No. 1/42
Karar No. 24

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilen muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı Komisyonun 2.7.1962 tarihli toplantısında müzakere edilirken :

6136 sayılı Kanun ve diğer mevzuat muvacehesinde subayların askerlik vazifelerinden ayrılsa dahi mevzuubahis tabancalarını taşıyacaklarına göre kanuni bir mahzur veya redaksiyonda bir eksiklik olup olmadığının Anayasa ve Adalet Komisyonunca tesbit edilmesi kararlaştırılmış bulunmaktadır.

Bu sebeple dosya, Anayasa ve Adalet Komisyonuna havale edilmek üzere ilişik olarak sunulmuştur.

Saygıyle arz olunur.

Başkan
T. Üye
Fikret Kuytak

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu — *5 . 7 . 1962*
Esas No. : 1/42
Karar No. : 14

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisinin 18 . 4. 1962 tarihli 76 ncı Birleşiminde görüşülerek reddolunan, muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanun ek kanun tasarısının Cumhuriyet Senatosu Bütçe Komisyonu tarafından görüşüldüğü sırada, komisyonumuzdan mütalâa istenilmesinin kararlaştırıldığını natık olmak üzere adı geçen komisyon tarafından yazılıp Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığı tarafından komisyonumuza havale edilen 2.7.1962 tarih ve 1/42-24 sayılı yazı ile ekleri incelendi :

Komisyonumuzdan istenilen mütalâa, söz konusu tasarının kanunlaşmasından kanuni bir mahzur doğup doğmayacağına ve tasarı metninde redaksiyon bakımından bir eksiklik bulunup bulunmadığına taallûk etmektedir.

Tasarıda, mevzuu ve müstenidatı itibariyle, Anayasaya uygunluk veya aykırılık hali bahis mevzuu değildir.

Sorulan hususlar hakkında mütalâa serdi ise, komisyonumuzun görevi dışındadır.

Bu itibarla, komisyonumuzca yapılacak bir işlem bulunmadığından dosyanın, aidolduğu komisyona iade edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulması, söz birliği ile kararlaştırılmıştır.

Başkan Bursa *Ş. Kayalar*	Sözcü Tokat *Z. Betil*	C. Başkanlığınca seçilen *Â. Artus*	C. Başkanlığınca seçilen *A. Ünlü*
Çankırı *H. Dağlı*	Uşak *K. Coşkunoğlu*	İzmir İ. Birant İmzada bulunmadı	Sivas A. Çekemoğlu İmzada bulunmadı

Bütçe Kamisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe Komisyonu
Esas No : 1/42
Karar No : 31

12 . 9 . 1962

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Milet Meclisi Millî Savunma ve Bütçe komisyonlarınca kabul edildiği halde Genel Kurulun 18.4.1962 tarihli 76 ncı Birleşiminde reddedilmiş bulunan «Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat» hakkındaki 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma Komisyonu raporu komiyonumuza havale edilmiş olduğundan incelendi ve görüşüldü.

Kanun tasarısı, muvazzaf subay nasbedilenlere 4608 sayılı Kanunla verilmekte olan elbise ve teçhizat meyanında bir defaya mahsus olmak üzere ordu tipi bir tabancanın da verilmesini istihdaf etmektedir.

Esasen seferde ve hazer vakti hizmet esnasında subaylarımızın tabanca kullanmaları incabettiğine ve subay nasbedilenlere meslekleriyle ilgili teçhizat verilirken ordu tipi bir tabancanın verilmesi komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma Komisyonunca da kabul edilmiş bulunan tasarının Millet Meclisi Bütçe Komisyonunun tadili şekliyle kabul edilmesi kanun metninin sarahati bakımından muvafık görülmüştür.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Bu kanun için geçici Başkan Sakarya *K. Yurdakul*	Bu rapor Sözcüsü Tabiî Üye *S. Gürsoytrak*	Kâtip Amasya *M. Zeren*	Sakarya *T. Kapanlı*
	Konya *M. Kılıç*	Kocaeli *L. Tokoğlu*	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	MİLLET MECLİSİNİN REDDETTİĞİ METİN
Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı	*Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı*
MADDE 1. — Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri ile Jandarma kıtalarında subay olmak için okulları başarı ile ikmal ederek subay nasbedilenlere ve hazarda muvazzaf sınıfa nakledilen yedek subaylarla, subay sınıfına geçirilen assubaylara bir defaya mahsus olmak üzere kılıfı, yedek şarjörü, harbisi, tarifnamesi, iki talim mermisi ve yirmibeş aded harb mermisi ile birlikte birer aded ordu tipi tabanca verilir.	**MADDE 1.** — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren yeniden nasbolunan subaylarla, hazarda muvazzaf sınıfa nakledilen yedek subaylara ve subay sınıfına geçirilen assubaylara bir defaya mahsus olmak üzere kılıfı, yedek şarjörü, harbisi, tarifnamesi, iki talim mermisi ve yirmibeş aded harb mermisi ile birlikte birer aded ordu tipi tabanca verilir.
GEÇİCİ MADDE — 30 Ağustos 1959 tarihinden itibaren muvazzaf subay nasbolunanlar da birinci madde hükümlerinden istifade ederler.	**GEÇİCİ MADDE** — Tasarının geçici maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2.** — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	**MADDE 3.** — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN	BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı	*Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı*
MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 1.** — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren yeniden nasbolunan subaylarla, hazarda muvazzaf sınıfa nakledilen yedek subaylara ve subay sınıfına geçirilen assubaylara bir defaya mahsus olmak üzere kılıfı, yedek şarjörü, harbisi, tarifnamesi, iki talim mermisi ve yirmi beş aded harb mermisi ile birlikte birer aded ordu tipi tabanca verilir.
GEÇİCİ MADDE — Tasarının geçici maddesi aynen kabul edilmiştir.	**GEÇİCİ MADDE** — 30 Ağustos 1959 tarihinden itibaren muvazzaf subay nasbolunanlar da birinci madde hükümlerinden istifade ederler.
MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 2.** — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 3.** — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.